

บทที่ ๓

พรรคคอมมิวนิสต์

การดำเนินการบ่อนทำลายหรือความพยายามที่จะก่อให้เกิดการปฏิวัติ
ในประเทศต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ประเทศคอมมิวนิสต์โดยคอมมิวนิสต์ ดังที่กล่าวกันนั้น
เป็นการกระทำของกลุ่มบุคคลทั้งสิ้น ศักดิ์สิทธิ์เองเป็นเพียงแต่หลักการเท่านั้น แต่
กลุ่มบุคคลซึ่งประกอบกันเป็นพรรคการเมืองต่างหากที่เป็นพลังผลักดันให้อุคมีการณ์
ที่วางไว้สำเร็จลุล่วงไปได้ พรรคการเมืองดังกล่าวนี้ก็คือพรรคคอมมิวนิสต์นั่นเอง
ก่อนที่จะกล่าวถึงพรรคคอมมิวนิสต์ จะขอกล่าวถึงลัทธิคอมมิวนิสต์และ
ลัทธิมาร์กซิสม์แต่โดยย่อเสียก่อน

มักจะมีผู้เข้าใจว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) กับลัทธิมาร์ก
ซิสม์-เลนินนิสม์ (Marxism - Leninism) เป็นสิ่งเดียวกัน แต่ความเป็นจริง
แล้วทั้งสองไม่ใช่สิ่งเดียวกัน แม้จะเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออกก็ตาม ลัทธิคอมมิวนิสต์
มีมานับเป็นพันปี ส่วนลัทธิมาร์กซิสม์เพิ่งจะเกิดขึ้นเมื่อร้อยกว่าปีนี่เอง ลัทธิคอมมิวนิสต์
เป็นอุดมการณ์อย่างหนึ่งของมนุษยชาติ ลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์เป็นเพิ่มขึ้นนำอย่าง
หนึ่งเพื่อบรรลุอุดมการณ์นั้น

ในอดีตพวกนักคิด นักฝัน นักปรัชญาหวังจะเห็นโลกมนุษย์ โลกในฝันของ
เขาไม่มีใครรวยใครจน ทุกคนมีชีวิตอย่างเสมือนพี่น้องกัน ทำงานเพื่อผลประโยชน์
ของส่วนรวม ใครรับส่วนแบ่งเท่า ๆ กัน เพื่อจะได้ไม่มีความจนรวย ความอยุติธรรม
และกฎหมาย รัฐบาลเป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมน้อยมาก ความฝันที่จะให้มี "รัฐอุดมคติ"
นั้น ไม่ได้ก้าวไปไกลเกินกว่าความคิดเลย บางคนพยายามจะให้มันเป็นจริงขึ้นมา แต่
ก็ล้มเหลว

ในสมัยกรีก นักปรัชญาผู้หนึ่งคือเพลโต ได้บรรยายรัฐในอุดมคติของเขา
ไว้ในหนังสือชื่อ The Republic โดยกล่าวว่า รัฐบาลต้องส่งเสริมความยุติธรรม
เนื่องจากทุกคนเกิดมามีสิทธิไม่เสมอภาคกัน ความยุติธรรมของเพลโตคือทุกคนจะได้

รับตามยศ ตามตำแหน่งในรัฐ ในเอเชนส์และสปาตารซึ่งเพลโตอาศัยอยู่ขณะนั้น มีสองชนชั้น คือพวกทาสและพลเมืองของรัฐ แต่ในรัฐอุดมคติของเพลโตจะต้องมี ๔ ชนชั้น คือ ทาส กรรมกร ชาวนา และทหาร—และนักปกครอง ไม่มีทรัพย์สิน เช่นที่ดิน บ้าน เงินทอง ทองอาศัยอยู่ในโรงทหาร กินข้าวรวมโต๊ะกัน เพราะพวกนี้ จะรับใช้สาธารณรัฐได้ก็ถ้าไม่มีครอบครัวหรือทรัพย์สินส่วนตัว ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มที่ ทาส กรรมกรและชาวนามีทรัพย์สินส่วนตัวได้ แต่รัฐจะเอาบุตรของพวกเขา ไปเลี้ยงให้การศึกษาแก่เด็กเอง ถ้าเรียนดีก็จะได้เรียนต่อ และกลายเป็นทหาร คนที่ขยัน หัวดีที่สุดจะมาเป็นผู้ปกครอง เพลโตเชื่อว่าการอบรมจะทำให้พวกนี้ นำความ ยุติธรรมมาสู่ประชาชนภายใต้การปกครองของตนได้ กฎหมายไม่จำเป็นสำหรับรัฐ อุดมคติ ทุกคนได้รับการศึกษาอบรมให้เชื่อฟังผู้ปกครอง ๆ ใครได้รับการศึกษาอบรม ให้บังคับบัญชาผู้อยู่ใต้มันกับบัญชา อย่างไรก็ตามในบั้นปลายของชีวิตของเพลโต เขาก็คิดว่ารัฐอุดมคติดังกล่าวยากที่จะทำได้ ต้องมีรัฐบาลไว้เพื่อคอยบังคับ พฤติกรรมของคน

ในระยะ ๒ ปีแรกหลังคริสต์ศักราช ชุมชนคริสเตียนหลายชุมชนได้ตั้ง สังคมแบบคอมมิวนิสต์ขึ้น สมาชิกของชุมชนจะแบ่งอาหารและ เครื่องยังชีพแก่กัน อาศัยอยู่บนหลักแห่งภราดรภาพ พยายามอยู่อาศัยด้วยความยุติธรรมและความเสมอภาค คนที่มีทรัพย์สินมากก็แบ่งให้คนจนด้วยความเมตตาากรุณา

ในคริสต์ศักราช ๑๕๐๐ ในฝรั่งเศสและอังกฤษ นักคิดหลายคนพยายาม ตั้งสังคมคอมมิวนิสต์ขึ้น เช่นนักปฏิรูปฝรั่งเศสผู้หนึ่งชื่อ ชาลส์ ฟุรีเออ์ พยายามจัด ตั้งสังคมแบบที่เซอร์ โทมัส มัวร์ (Sir Thomas More) ได้เขียนไว้คือ รวม คนเขาคอยกัน ๑,๖๒๐ คน แบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละคนในแต่ละกลุ่มทำงานที่ตนถนัด และนำมาแลกเปลี่ยนกัน ฟุรีเออ์ได้จัดตั้ง Brook Farm ขึ้นในรัฐแมสซาชูเซต ใน

สหรัฐอเมริกา พยายามทำให้เป็นสังคมนิยม

ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นเรื่องเข้าใจง่าย ไม่มีอะไรสลับซับซ้อน โครเบอร์ โรเบิร์ต ฮอลแลนด์ และนายอาร์กของ ผู้เชี่ยวชาญในคณะกรรมการสอบสวน หลวงประดิษฐมนูธรรม โคธิบายไว้อย่างชัดเจนในบันทึกเสนอต่อคณะกรรมการ เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๖ ว่า

... ๒. ศัพท์ ในอดีตได้ใช้หมายรวม ๆ ถึงโครงการ จักรเย็บชุมชนโดยมีการ เลิกกรรมสิทธิเอกชนและมอบทรัพย์สินทั้งหมดให้เป็นของมวลชน พวกคริสเตียนในตอนนั้นใครวมทุก

สำหรับความเป็นมาของลัทธิคอมมิวนิสต์ในอดีตนั้น Colegram ได้ อธิบายไว้ในหนังสือของเขาชื่อ Colegram, K.W., The Menace of Communism (New Jersey, d. Von Nostrand Co, Inc., Jersey, 1962), pp. 27 - 29.

คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายไทยและผู้เชี่ยวชาญ จากต่างประเทศ ทั้งสิ้นเพื่อทำการสอบสวนเค้าโครงเศรษฐกิจ "สังคมนิยม" ของ หลวงประดิษฐมนูธรรม (ยศขณะนั้น) ซึ่งรู้จักกันในนามของ "สมุดปกเหลือง" เสนอ ต่อรัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีขณะนั้น เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๖ พรอมควย เคาราง พ.ร.บ. ว่าควยประกันความสุขสมบูรณ์ของราษฎร คุรยละเอียดได้จาก หนังสือเรื่อง แก้ปัญหาเศรษฐกิจ รวบรวมโดยสมบูรณ์ คนฉลาด (พ.ศ.๒๕๐๔) โกรง การเศรษฐกิจของหลวงประดิษฐมนูธรรม หน้า ๓๐๕ - ๓๑๔ และพระบรมราชวินิจฉัย เคาโครงเศรษฐกิจของหลวงประดิษฐมนูธรรมโดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้า ๓๑๔ - ๔๖๕

คณะกรรมการชุดนี้ตั้งขึ้นมาเพื่อสอบสวนว่าหลวงประดิษฐ์เป็นคอมมิวนิสต์ หรือไม่ ผลที่สุดลงความเห็นว่า หลวงประดิษฐ์ไม่ใช่เป็นคอมมิวนิสต์ บันทึกของคณะกรรมการสอบสวนพิมพ์ออกแพร่หลายทั่วไป, และศาสตราจารย์ ฮัทเจสตัน, ลัทธิเศรษฐกิจ. คำสอนชั้นปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ.๒๔๗๗, หน้า ๒๕๐

สิ่งทุกอย่างซึ่งคนมีอยู่นั้นเขาเป็นของกลาง และแต่ละคนเอาของกลางนั้นมาใช้ตามความต้องการ มหาบุรุษหลายท่าน เช่น เพลโต ธอมัส มัวร์ แซงต์ ซิมอน ฟุรีเอเย่ และโรเบิร์ต โอเวน อาศัยความปรารถนาอันแรงกล้าในอันจะยกความสุขความสบายความปรองดองเป็นที่นอง และความค้ำวังกี่ลธรรมของมนุษยชาติให้บรรลุระดับที่สูงขึ้น จึงใควางแผนชุมชนเชิงอุดมคติว่าจะให้สมาชิกในชุมชนนั้นถือทรัพย์สินต่าง ๆ เป็นของกลางร่วมกัน แล้วจะได้มีชีวิตเป็นศรีสุขปราศจากความกังวลทั้งปวง จะได้รับเครื่องกินอยู่ นุ่งห่ม กับการศึกษาและรับความพิทักษ์รักษาจากรัฐ ซึ่งจะได้ป็นงานอันจะพึงกระทำเพื่อความสวัสดิ์ของมวลชนนั้นให้แกสมาชิกแต่ละคนตามส่วนที่สมควร อุดมคติทั้งนี้ไคมีผู้สนับสนุนในประเทศมากหลายเกือบทุกยุคทุกสมัย และเป็นอุดมคติที่มีเสน่ห์อย่างแปลกประหลาดจับใจยุวชน ซึ่งมีความรู้สึกแรงกล้า และมีใจไหวถึงตอกติต่าง ๆ

๓. ในวาระต่าง ๆ เป็นลำดับมาไคมีคณะชนเฉพาะอย่างยิ่งในอเมริกา สละกรรมสิทธิทรัพย์สินเอกชนแล้วยังชีพตามทฤษฎีคอมมิวนิสต์ แต่สมาคมที่ว่านี้หายากที่ไคค้ำรงอยู่นาน

๔. นอกจากการทดลองกระทอนกระแทนชั่วคราวเหล่านี้แล้ว แนวความคิดที่จะรวบรวมกรรมสิทธิเป็นของกลางนั้น ยังไคมีอิทธิพลอันลึกซึ้งเป็นเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว ในการวิวัฒนาการของมนุษยชาติในทางชุมชนทางโลกกิจและทางการ เมืองหลักที่ว่าเอกชนจะต้องมีส่วนพลีในการบำรุงรักษากิจการอันเป็นอุปการะหรือเป็นประโยชน์ที่พึงจะได้รับร่วมกัน เช่นทางหลวง ความสงบเรียบร้อย ระเบียบการ ทอระบายและการประปา วนาสาธารณะ บำนาญ ฎูแกเฮา ฯลฯ นั้น เป็นหลักอันจำเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันและอารยธรรมของเรา สมาคมสหกรณ์ใหญ่ ๆ ทั้งในการประคิษฐ์ (การบังเกิดโภคทรัพย์)

การประคน (การจ่ายโรคทรัพย์) กับทั้งการดำเนินตามแบบ
โซเชลลิสม์ และคอเลกทีวิสม์ (ลัทธินิยมปวงชนหรือสมุหนิยม)
นานปีการ ก็ได้ก่อกำเนิดความคิดมาจากคอมมิวนิสต์ ในที่สุด กำหนด
การของคณะพรรคการเมืองเกือบทุกสัททุกวรรดก็มีแนวความคิด
ทำนองคอมมิวนิสต์ยอมอยู่ควยเหมือนกัน...

เพราะฉะนั้น ถ้าจะพูดในเชิงศัพท์แล้ว คำว่า "คอมมิวนิสต์" หรือลัทธิ
คอมมิวนิสต์ก็ไม่มีหมายอันเป็นคำพินิจพิศนอยู่ประการใดเลย

แต่ในคำจำกัดความตามทัศนะของคอมมิวนิสต์สมัยใหม่ ซึ่งให้คำจำกัด
ความของลัทธิคอมมิวนิสต์ไว้ว่า "ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นความคิดทางวัตถุนิยมแห่ง
การปฏิวัติใช้โดยสาวกของมาร์กซ์-เลนิน เพื่อใช้อธิบายเหตุผลแก่ความพยายามที่
จะยึดอำนาจโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือทุกวิธีเพื่อการจัดตั้งระบบสังคมนิยมเผด็จการทั่วโลก"

(Communism (Marxism - Leninism) is the revolutionary, M materialistic
ideology used by its adherents to justify their efforts to seize power
by any and all means for the forcible establishment of a worldwide
totalitarian social order.)

แต่ลัทธิมาร์กซ์-เลนินนิสม์นั้น ไม่สามารถจะเข้าใจได้ควยคำอธิบาย

๑๐

Hoover, Edgar J., A Study of Communism, (New York,
Holt, Rhinhart & Wiston Inc., 1962), p. 19 , Rossiter
Clinton L., Marxism: The View from America, (N.Y: Harcourt,
Brace & Cc., 1960), p. 109.

อย่างสั้น ๆ แต่ผู้เขียนชาตทั้งสอง คือ เซอร์โรเบิร์ต ฮอดแลนค และนายอาร์กียอง ก็โดยยกเอาประเด็นหนึ่งในทฤษฎีมาร์กซขึ้นมาอย่างคั่งนี้^{๑๑}

... กาลมาร์กซ เป็นนักคิดยิ่งใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ศึกษาอิทธิพล วิธีการโลกกิจ มีอยู่ในชีวิตการเมือง มาร์กซเป็นนักสังคมนิยม วาทะอันเป็นหลักฐานของมาร์กซ ซึ่งเป็นวิวัฒนาการมาจากการศึกษาเปรียบเทียบการอุตสาหกรรมโรงงาน อันกำลังเกิดขึ้น และระเบียบการเมืองของปรัสเซียนั้น ได้เป็นประหนึ่งคอรปปีโคระ เปิดทฤษฎีแบบฉบับในเรื่องชุมชน ซึ่งนักโลกศาสตร์แต่ก่อน ๆ ได้สันนิษฐานมาจากการเกษตร ซึ่งครอบคลุมสมัยของเขาอยู่ในหนังสือชื่อว่า "ค้ำคัพปีคัล" นั้น มาดกพิจารณาภาคโลกแห่งวิธีการค้ำคัมมิวกัสลิสัม (วิธีการนายทุน) โดยตลอดทั้งทางประวัติศาสตร์ และทางวิทยาศาสตร์ มาร์กซได้แสดงโดยแจ่มแจ้งว่าในการวิวัฒนาการตามประวัติศาสตร์นั้น ทั่ววงการประดิษฐกรรมใดกระทำกิจหน้าที่อย่างไร ก็โดยอธิบายว่ามีอิทธิพลต่อบันดาลรูปองค์กรของชุมชน

^{๑๑} ก่อนมาร์กซ มีนักคิดทางเศรษฐกิจหลายท่านได้คิดทฤษฎีเกี่ยวกับลัทธิสังคมนิยมนี้ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นพวกสังคมนิยมชนชั้นกลาง (Bourgeois Socialists or the Utopian) เช่น Francois Babeuf (1764 - 1797), Saint - Simon (1760 - 1825), Etienne Cabet (1788 - 1856), Robert Owen (1771 - 1858), Charles Fourier (1772 - 1848) Louis Blanc (1831 - 1882), Proudhon (1809 - 1885)

นั้น ๆ อย่างไม่รู้ ทฤษฎีของมาร์กซ์มีอยู่ว่า ในขั้นที่สุดแนว
ความคิดและหลักประเพณีของชุมชนในยุคใดยุคหนึ่งก็เป็นไป
ตามวิธีการอยู่กินทางโลกนั่นเอง เพราะฉะนั้น ถ้ามีการ
เปลี่ยนแปลงหลักมูลแห่งวิธีการอยู่กินทางโลกแล้ว ก็จะต้อง
มีการเปลี่ยนแปลงหลักมูลในแนวความคิดและหลักประเพณี
ของชุมชนนั้นด้วยเหมือนกัน มาร์กซ์ถือว่ากำลังประดิษฐ์กรรม
ซึ่งมนุษย์มีอยู่นั้นมีอยู่อย่างไรและเจริญอย่างไร ก็ยอมบังคับให้
ความสัมพันธ์ทางโลกกิจและการชุมชนมีความผูกพันเกี่ยวเนื่อง
กันอย่างนั้น และถือว่าหลักประเพณีของชุมชนสถานใดสถานหนึ่ง
ยอมอนุโลมตามวิธีการประดิษฐ์กรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะ
ฉะนั้นในขั้นที่สุด ประวัติศาสตร์การเมืองและการวิจากรู้ใน
สมัยนั้นตามความคิดเห็นของมาร์กซ์เห็นว่าความสัมพันธ์ทางโลกกิจ
มีโครงสร้างอยู่อย่างไรก็บังคับและกำหนดให้ความเจริญทางการ
เมืองของมวลชน ซึ่งอยู่ในโครงสร้างโลกกิจนั้นเป็นอย่างนั้นด้วย
เหมือนกัน เพราะว่าผู้ซึ่งจำต้องจัดระเบียบความสัมพันธ์ของคนใน
ทางการเมืองย่อมตั้งอยู่เพื่อรักษาภาวะที่จำเป็น สำหรับดำเนิน
การประดิษฐ์กรรมและอำนวยความสะดวกการยังชีพให้แก่พลเมืองเป็น
สำคัญ...

นี่คือข้อใหญ่ใจความที่ผู้เขียนชาตทั้งสองอธิบายลัทธิมาร์กซ์และลัทธิคอม
มิวนิสต์ เมื่อใดเขาใจลัทธิคอมมิวนิสต์และลัทธิมาร์กซ์-เลนินพอสมควรแล้วก็เป็นการ
ง่ายต่อการเข้าใจพรรคคอมมิวนิสต์

พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองเช่นเดียวกับพรรคการเมืองอื่น ๆ
เมื่อพิจารณาจากจำกัดความของพรรคการเมือง รัฐบุรุษอังกฤษท่านหนึ่ง คือ เอ็ด
มัน เบิร์ก (Edmund Burke) ได้ให้จำกัดความว่า "พรรคการเมืองคือกลุ่ม
บุคคลซึ่งโคกกลงในหลักการอย่างหนึ่งร่วมกันเพื่อใช้ผลประโยชน์แห่งชาติ"

ส่วนคนอื่น ๆ ให้คำจำกัดความของพรรคการเมืองว่าเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งมีการจัดระเบียบอย่างใด เพื่อยึดอำนาจการปกครองมาเป็นของตนโดยหวังที่จะได้รับประโยชน์จากการเขาคบกุมกัน^{๑๒}

ดร. หยุต แสงอุทัย นักกฎหมายผู้มีชื่อเสียงท่านหนึ่งประเทศไทยกล่าวว่า "พรรคการเมืองคือคณะหรือสมาคมของบุคคลซึ่งตกลงกันถึง "หลักแห่งการอำนวยความสะดวกการปกครอง" ไว้อย่างกว้าง ๆ และตกลงกันนำหลักการนั้นมาใช้ปฏิบัติ"^{๑๓} ซึ่งก็มีความหมายเดียวกับหลวงวิจิตรวาทการ^{๑๔}

พรรคการเมืองประกอบด้วยลักษณะ ๓ ประการ คือ^{๑๕}

๑. ต้องมีคณะบุคคลหรือสมาคม มีการจัดสรรเป็นองค์การ พรรคการเมือง เป็นองค์การที่ตั้งขึ้นด้วยความมุ่งหมายจะให้เป็นองค์การถาวร ไม่ใช่ชั่วคราวชั่วคราว ปรากฏแก่สายตาของบุคคลภายนอกเป็นรูปร่างของสมาคม

^{๑๒}

Rodee, Charlton Clymer, Totton James Anderson, Carl
Quimby Christol, Introduction to Political Science, (New York:
Mc Graw - Hill Book Co., Inc., 1957), pp. 397 - 398

^{๑๓} ดร. หยุต แสงอุทัย พรรคการเมือง (พระนคร โรงพิมพ์ราษฎร์
๔๐ ถนนเฟื่องนคร พ.ศ. ๒๔๙๔) หน้า ๔ - ๕

^{๑๔} หลวงวิจิตรวาทการ คณะการเมือง (พระนคร โรงพิมพ์ไทยใหม่
ตรอกกัปตันบุช พ.ศ. ๒๔๙๕) หน้า ๑

^{๑๕} ดร. หยุต แสงอุทัย เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๒ - ๒๐

๒. จะต้องมีความตกลงถึงหลักการอำนาจการปกครอง (Principle of Government)

๓. ต้องนำหลักการแห่งการอำนาจการปกครองตามที่ใดตกลงไว้นั้น ไปปฏิบัติเมื่อมีโอกาส กล่าวคือจะให้มันเป็นนโยบายซึ่งรัฐบาลจะต้องดำเนินการต่อไป เวลาภายหลัง

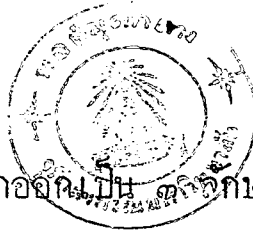
พรรคคอมมิวนิสต์ก็มีลักษณะของพรรคการเมืองดังกล่าวข้างบนครบถ้วน คือมีทั้งลักษณะทางการเมือง ก่อนนโยบายของพรรค การปฏิวัติสองขั้น ขั้นแรกเรียกว่า การปฏิวัติประชาธิปไตย ขั้นที่สองคือการปฏิวัติสังคมนิยม มีลักษณะทางการเมืองจัดตั้ง คือเป็นกลุ่มบุคคลคณะหนึ่งซึ่งตั้งขึ้นเป็นองค์การอย่างถาวร มีลักษณะทางความคิด คือสนับสนุนผลประโยชน์ของชนชั้นกรรมกร แต่พรรคคอมมิวนิสต์แตกต่างกับพรรคการเมืองอื่น ๆ ตรงที่ว่า พรรคการเมืองอื่นเป็นพรรคการเมืองของพวกเสรีนิยมทั้งสิ้น นโยบายของแต่ละพรรคยอมรับรักษาดผลประโยชน์ของเสรีนิยมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสมอไป ทฤษฎีของพรรคแม้จะต่างกันมากน้อยเพียงไร แต่ก็มีหลักการเสรีนิยมเป็นพื้นฐานอย่างเดียวกัน แต่พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองที่รักษาดผลประโยชน์ของชนชั้นกรรมกรล้วน ๆ อันเป็นผลรายต่อเสรีนิยม พรรคคอมมิวนิสต์ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของกรรมกรโดยใช้ทฤษฎีมาร์กซ์-เลนินเป็นเครื่องนำทางไปสู่อุดมการณ์สังคมนิยม ดังนั้น พรรคกรรมกรอาจมีมากมายหลายพรรค แต่ที่ไม่ถือลัทธิมาร์กซ์-เลนินเป็นเข็มทิศชี้แนวปฏิบัติแล้ว พรรคนั้นก็ไม่ใช่พรรคคอมมิวนิสต์

ใน "กำหนดการคอมมิวนิสต์สากล" ได้ให้คำจำกัดความที่ชัดที่สุดในสายตาของสายคอมมิวนิสต์ว่า พรรคคอมมิวนิสต์ "หมายถึงคณะบุคคลชั้นนำในมวลชนชั้นกรรมกร (working - class) เป็นบุคคลซึ่งมีความดีเด่น มีความเข้าใจอันลึกซึ้งในผลประโยชน์ของหมู่คณะ มีความเข้มแข็งและความกล้าหาญเป็นเลิศ พรรคคอมมิวนิสต์อาศัยทฤษฎีปฏิวัติของคาร์ล มาร์กซ์เป็นหลักกรรม และพรรคเป็นตัวแทนผู้รักษาดประโยชน์ทั่วไปของชนชั้นกรรมกรวันจันทร์ พรรคเป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแห่งหลักกรรมชนชั้นกรรมกรอาชีพ และเป็นองค์การปฏิวัติ

ซึ่งมีวินัยอันเฉียบขาดและผูกพันโดยกฎแห่งการปฏิวัติมีระบอบภาคประชาธิปไตย
(Revolutionary Rules of Democratic Centralism) อย่างกวัด
ขันเพื่อให้บรรลุถึงซึ่งความเป็นปึกแผ่นแห่งชนกรรมาชีพและความภักดีต่อผู้นำทาง
การเมืองของพรรค^{๑๖}

เราอาจกล่าวโดยสรุปอย่างย่อที่สุดได้ว่า "พรรคคอมมิวนิสต์คือ พรรค
การเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ โดยมีลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นอุดมการณ์และมีลัทธิมารกซ์-
เลนิน เป็นทฤษฎีชี้นำ"

ลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์



ลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์แยกออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

^{๑๖} ข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งถอดความโดยนายธานีทร ทรัพย์วิเชียร
เอาเฉพาะสาระสำคัญเท่านั้น คือ " The Party is the vanguard of the working
class, and consists of the most class - consciour, most active and
most courageous of members of that class. It incorporates the whole
body of experience of the proletarian struggle. Basing it so upon the
revolutionary theory of Marxism and representing the general and
lasting interests of the whole of the working class, the Party personifies
the unity of proletartian revolutionary action. It is a revolutionary
organization, bound by an discipline and strict revolutionary rules
of democratic centralism which can be carried out to the class -
consciousness of the proletarian vanguard to its loyalt the revolution,
its ability to maintain inseparable ties with the proletarian mas and
toits correct political leadership,

๑. ลักษณะทางการเมือง เมือง ยังแยกออกเป็น

ก. ทฤษฎี (Theory) ที่มาของทฤษฎีลัทธิมาร์กซ คือ เศรษฐศาสตร์ของอังกฤษ ปรัชญาของเยอรมัน และสังคมนิยมของฝรั่งเศส ซึ่งเราอาจเรียกว่าทฤษฎีปรัชญา ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์และทฤษฎีสังคมนิยม

ข. หลักนโยบาย (Program) การปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ แบ่งออกเป็นสองขั้นคือ หลักนโยบายขั้นต่ำและหลักนโยบายขั้นสูง หลักนโยบายขั้นต่ำ คือ การปฏิวัติประชาธิปไตย หลักนโยบายขั้นสูงคือ การปฏิวัติสังคมนิยม

ค. ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี (Strategy and Tactics) ซึ่งแบ่งออกเป็นยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางการเมือง ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางการเมือง

๒. ลักษณะทางการเมือง (Organization) นับตั้งแต่การจัดตั้ง สมัยมาร์กซและเอนเงิลเป็นต้นมา จนถึงสันนิบาตคอมมิวนิสต์สากลที่ ๑ (First International) สากลที่ ๒ (Second International) สากลที่ ๓ (Third International of Comintern) ซึ่งถือว่าเป็นองค์การกรรมกร นานาชาติคอมมิวนิสต์ที่แท้จริงองค์การแรก และต่อมาคือ Cominform เข้ามาแทนที่

๓. ลักษณะทางความคิด (Ideology) ความคิดของเสรีนิยมแตกต่างและเป็นปฏิปักษ์กับความคิดคอมมิวนิสต์ และความคิดนี้เองเป็นเครื่องกำหนดว่า ผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดเป็นเสรีนิยมหรือคอมมิวนิสต์กันแน่

นี่เป็นลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วไป ซึ่งผู้เขียนจะได้อธิบายลักษณะแต่ละประการทั้งทางการเมือง การจัดตั้งและความคิดโดยละเอียดต่อไป ซึ่งการจะเข้าใจพรรคคอมมิวนิสต์ใด จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะทั้งสามประการนี้ และเป็นการง่ายต่อการไปสู่ความเข้าใจถึงพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต่อไป

ลักษณะทางการเมือง

ทฤษฎี

ทฤษฎีมาร์กซ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ประการ คือ^{๑๓}

๑. ปรัชญา นำมาจากความคิดของนักปรัชญาชาวเยอรมันและนำมาเปลี่ยนแปลงเป็นลัทธิวัตถุนิยมไดอาเล็กติก และวัตถุนิยมต่อประวัติศาสตร์

๒. เศรษฐศาสตร์ ได้มาจากนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ คือทฤษฎีมูลค่าแรงงาน และมาร์กซ์ได้มาพัฒนาเป็นทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินและ

๓. สังคม ได้มาจากระบบสังคมของฝรั่งเศส

ความคิดทั้งสามค่านที่มาร์กซ์ได้ยืมมานี้ มาร์กซ์เห็นว่าเป็นพัฒนาการสูงสุดในด้านความคิดขณะนั้น พร้อมด้วยข้อสรุปทางวิทยาศาสตร์ซึ่งนำมาใช้ในการสร้างรากฐานแห่งทฤษฎีของตน

ปรัชญา คำว่า "ปรัชญา" (Philosophy) นี้ นักเขียนและนักปรัชญาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของปรัชญาแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม ไม่มีใครที่จะให้คำจำกัดความโดยเฉพาะเจาะจงลงไปได้ เพียงแต่ให้ความหมายอย่างกว้าง ๆ เท่านั้นว่าเป็นการหาเหตุผลมาอธิบายสรรพสิ่งทั้งหลายในธรรมชาติและในจิตสำนึกวิญญาณ ตลอดจนการเคลื่อนไหวของสรรพสิ่งเหล่านั้น^{๑๔} หรือกล่าวอย่างกว้าง ๆ

๑๓

Carew Hunt, R.N., The Theory and Practice of Communism,
(N.Y: The Macmillan Co., 1962,) p. 16

๑๔

Reichenbach, Han, The Rise of Scientific Philosophy,
University of California Press, Berkeley & Los Angeles, (1962), p.3

คือ เป็นวิชาที่ค้นคว้าหาหลักที่กว้างที่สุด ซึ่งครอบงำความรู้ทั้งปวง หาเหตุผลตอบ ปัญหาที่ว่าสิ่งที่ทั้งปวงคืออะไร เกิดมาจากอะไร เป็นอยู่อย่างไร ความจริง (Reality) คืออะไร โลกวัตถุเป็นความจริงหรือโลกแห่งวิญญาณเป็นความจริง เหล่านี้เป็นต้น เองเกลโคกลาวไว้อย่างชัดเจนว่า ปัญหาเรื่องความรู้เป็นคำถาม พื้นฐานของปรัชญาทั้งหลาย เขากล่าวว่า "คำถามพื้นฐานของปรัชญาทั้งหลาย โดยเฉพาะปรัชญาสมัยใหม่ ก็คือสิ่งที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความนึกคิดและวัตถุ"^{๑๕}

(The great basic question of all philosophy, especially of modern philosophy, is that concerning the relation of thinking and being.)

ทุกศตวรรษที่ผ่านมา นักปรัชญาต่าง ๆ ได้พยายามให้คำตอบต่อปัญหา เรื่องความสัมพันธ์ของความคิดกับความจริง ซึ่งเองเกลโคสรูปสั้น ๆ ว่า อะไรมาก่อน จิตหรือธรรมชาติ ? ทรรศนะปรัชญาแบ่งออกเป็นสองฝ่ายใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าโลกดำรงอยู่เอง ไม่มีผู้ใดสร้าง โลกที่สัมผัสได้เป็นความจริง นัยหนึ่งวัตถุเป็นความจริง (Reality) ปรัชญานี้เรียกว่าปรัชญาวัตถุนิยม (Materialism) ซึ่งถือว่าวัตถุก่อน (primaty) ส่วนจิตเป็นรอง (secondary) นักปรัชญาในทัศนะนี้ได้แก่ Heraclitus, Leudpus, Democritus เป็นต้น ส่วนคนที่มีความเกี่ยวข้องกับมาร์กซและเป็นนักปรัชญาวัตถุนิยมสมัยใหม่ก็คือฟอยบัค

ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าโลกมีผู้สร้าง ผู้สร้างนี้จะเป็นพระเจ้าหรือวิญญาณ หรือจิตก็ได้ ผู้สร้างก็เป็นความจริง (Reality) ถือว่าจิตเป็นใหญ่ (primary วัตถุเป็นรอง (secondary) เรียกกันว่าปรัชญาจิตนิยม (Idealism)

นักปรัชญาจิตนิยมก็มี Plato Pantheism สำนัก Realism, Spinoza และ
คนที่สำคัญที่สุดก่อนมาร์กซ์ก็คือ เฮเกิล

ในข้อเขียนของมาร์กซ์และเอนเงิล เขาได้รับอิทธิพลจากเฮเกิลและ
ฟอยบัค^{๒๐} อย่างมากมาย ทั้งสองยอมรับว่าทฤษฎีของเขาส่วนใหญ่ได้มาจากปรัชญา
ของเฮเกิลมากกว่าแหล่งอื่น ๆ และในบทความส่วนใหญ่ระยะหลังของทั้งสองได้
แสดงให้เห็นว่าเขามีความเคารพต่อบุคคลที่สนับสนุนความคิดมาอย่างมากมาย^{๒๑}
ในปรัชญาจิตนิยมของเฮเกิลที่ถือว่าจิตเป็นใหญ่ นั้น มาร์กซ์และเอนเงิลเอามากลับ
หัวกลับหางเสียก็ทั้งสองเป็นนักปรัชญาวัตถุนิยมแบบฟอยบัค จึงเห็นว่าธรรมชาติ
เป็นใหญ่ จิตเป็นรอง ดังนั้น ลัทธิมาร์กซ์จึงประกอบด้วยโคอาเล็กติกของเฮเกิล
และปรัชญาวัตถุนิยมของฟอยบัค โดยกบฏซึ่งโคอาเล็กติกของเฮเกิล และพัฒนา
ความคิดคานววัตถุนิยมของฟอยบัคให้ปลอดจากจิตนิยม กลายเป็นวัตถุนิยมของมาร์กซ์
โดยเฉพาะ

มาร์กซ์และเอนเงิลเห็นว่าปรัชญาสมัยใหม่ต้องอาศัยวิทยาศาสตร์ เป็น
รากฐาน เพราะวิทยาศาสตร์ได้เสนอความรู้ที่ถูกมองซึ่งเป็นอุปกรณสมบูรณ์แก่ความ
คิดทางปรัชญา มาร์กซ์เห็นว่า ขณะนั้น วิทยาศาสตร์ก้าวหน้าไปมาก ซึ่งเรียกว่า
นวยุค (Reconnaissance) คือตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๔ เป็นต้นมา เป็นการยืนยัน
ความถูกต้องของโลกทัศน์วัตถุนิยม (Materialist World Outlook) คือ

^{๒๐} ความคิดทางปรัชญาของเฮเกิลและของฟอยบัค ดูรายละเอียดในหนังสือ
ของ Hook, Sydney, From Hegel to Marx, New York: The Humanities Press, 1950)

^{๒๑} สำหรับเรื่องความคิดของเฮเกิลและฟอยบัคมีอิทธิพลต่อมาร์กซ์และ
เอนเงิลอย่างไร ดูหนังสือของ Macfadden, " Its Historical Background,"
p. 8 - 10, 14 - 16.

ธรรมชาติไม่ใช่สิ่งสมบูรณ์ แต่เคลื่อนไหวพัฒนาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปตามกฎ
ที่แน่นอน

วัตถุนิยมแบบมาร์กซ์มีลักษณะสรุปได้สั้น ๆ ดังนี้

๑. วัตถุเป็นความจริง
๒. ความคิดหรือจิตเป็นสิ่งสะท้อนของวัตถุ
๓. ไม่มีสิ่งใดในโลกจะลึกลับในตัวของมันเอง
๔. วัตถุวิวัฒนาการตลอดไปไม่หยุดยั้ง
๕. วัตถุและจิตมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา แม้วัตถุมาก่อนจิตใจ แต่

จิตก็มีอิทธิพลต่อวัตถุผลักดันวัตถุและเปลี่ยนแปลง สร้างวัตถุในขอบเขตอันหนึ่งใด^{๒๒}
วิธีโคอาเล็กติกประกอบด้วยบทเสนอ บทค้านและบทสังเคราะห์ เฮเกลใช้โคอาเล็ก
ติกเป็นพื้นฐานของปรัชญาจิตนิยมโคอาเล็กติก มาร์กซฉบับหัวตลับหางมาใช้เป็นรากฐาน
ของระบบปรัชญาวัตถุนิยมโคอาเล็กติก สาระสำคัญของโคอาเล็กติกของมาร์กซ
มีดังนี้^{๒๓}

๑. เอกภาพแห่งสิ่งขัดแย้ง (Law of the Unity of the OppositesX)

ตามกฎนี้ ภายในวัตถุทุกอย่างจะมีสิ่งขัดแย้งภายในตัวมันเอง ซึ่งจะผลักดันให้วัตถุ
พัฒนาในการสนับสนุนกฎนี้ มาร์กซยกตัวอย่างเช่น ในไฟฟ้ามืดกระแสบวกและลบ อะตอม

^{๒๒} ลักษณะสำคัญของวัตถุนิยมมาร์กซ์นี้ได้รับการอธิบายโดยเปรียบเทียบด้วย
ปรัชญาจิตนิยมโคบาย Rossiter ดูรายละเอียดในหนังสือของ C. Rossiter, C.L.,
Markism: The View From America, (New York: Harcourt, Brace & Col, 1960),
pp.-35 - 36.

^{๒๓} ลักษณะทั้งสามประการนี้ อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าทฤษฎี

Pendulum Theory

แยกตัวของมันออกเป็นโปรตรอนและอิเล็กตรอน ในร่างกายมนุษย์มีเซลล์ต่าง ๆ ที่เกิดและตายไป และในระบบสังคมก็มีชนชั้นซึ่งขัดแย้งกัน สิ่งเหล่านี้ขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลา ทำลายเอกภาพเดิม ก่อให้เกิดเอกภาพใหม่ ทำให้เกิดการพัฒนาคือ ๆ ขึ้นมา มารู้จักคิดว่าถ้าเรารวมสิ่งขัดแย้งเข้าด้วยกันได้ก็จะเกิดผลประโยชน์มากกว่า เช่นเดียวกับกระแสไฟบวกและลบ เมื่อรวมเข้าด้วยกันทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าขึ้นได้

๒. การพัฒนาแบบโคอาน์เล็กติกเป็นการก้าวจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูง

(The negation of the negation) เฮเกิลได้นำเอาจินตนาการลบกลาง (negation) มาใช้ คือสิ่งหนึ่งจะลบกลางสิ่งหนึ่งเสมอไป บทเสนอลูกกลาง โดยบทค้านั้น ซึ่งก่อให้เกิดบทสังเคราะห์ บทสังเคราะห์กลายเป็นบทเสนอใหม่ซึ่งจะเกิดบทค้านใหม่มาลบกลางอีก ในกระบวนการเรื่อง ๆ ไป แต่ละขั้นจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาระดับขั้นทุกที ลบกลางคุณภาพเก่า แต่ก็ยังรักษาส่วนดีของ คุณภาพเก่าไว้และสร้างคุณภาพใหม่ขึ้นมาแทน เป็นการก้าวจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงตาม ลำดับ เช่น เมล็ดพืช เมื่อมีเชื้อก็กลายเป็นต้นไม้ คุณภาพของ เมล็ดพืชจะหยุดลง ต้นไม้พัฒนาอันเป็นผลจากการลบกลางเมล็ดพืช ถ้านำไปใช้กับระบบสังคม สังคม ลบกลางกันเป็นทอด ๆ ไปตั้งแต่สมัยชุมชนบรรพกาลจนถึงยุคสังคมนิยม

๓. การเปลี่ยนแปลงจากปริมาณไปสู่คุณภาพและในทางตรงกันข้าม ^{๒๔}

(Law of the transformation from quantity to quality and vice versa)
โคอาน์เล็กติกเห็นว่าปริมาณและคุณภาพสัมพันธ์กัน นักอภิปรัชญาเห็นว่าการพัฒนานั้น

^{๒๔} สำหรับลักษณะประการที่ ๕ นี้ นักเขียนบางท่านเช่น เอกกา เจ. ฮูเวอร์ อคติหัวหน้า เอฟ.บี.ไอ. สหรัฐฯ ได้เรียกว่า กฎแห่งการกระโดด (Law of the sudden Leap) ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกัน

เป็นการเปลี่ยนแปลงทางปริมาณเท่านั้น แต่โคอาเล็กติกของมาร์กซเห็นว่าจะต้องมี
คุณภาพใหม่เกิดขึ้นด้วย การเปลี่ยนแปลงทางปริมาณจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ทางคุณภาพ เช่น น้ำเปลี่ยนรูปจากน้ำมาเป็นไอน้ำ หรือน้ำแข็งถ้าเราเพิ่มความ
รอนลงไปในน้ำทีละนิก (เป็นการเพิ่มปริมาณ) มาถึงจุดหนึ่ง (ตามอุณหภูมิ) น้ำ
จะเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยทันที เป็นการกระโดด (Sudden Leap) จากน้ำ
เป็นไอน้ำ ตรงกันข้าม ถ้าเราลดความรอนจากน้ำทีละน้อย จะเกิดผลเป็นการ
กระโดดในจุดหนึ่งเมื่อน้ำกลายเป็นน้ำแข็ง

ในการพัฒนาของมนุษย์ สัตว์ (ลิง) กลายเป็นคนหลังจากที่มีการเปลี่ยน
แปลงในปริมาณเรื่อยมาจนถึงจุดกระโดดก็จะก่อให้เกิดจิตมนุษย์ (Human minds)
ขึ้น ในระบบสังคม การปฏิวัติถือว่าการกระโดดซึ่งก่อให้เกิดสังคมนิยมใหม่

ดังนั้น วัตถุนิยมโคอาเล็กติกจึงเป็นการศึกษาความหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง
ของสสารหรือวัตถุ ในสากลโลก คือสสารทุกสิ่งในโลกเมื่อเกิดมาแล้วย่อม
หมุนเวียนเปลี่ยนไป คือ เจริญเติบโตขึ้น เก่าและสลายตัวไปเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด

วัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์ (Historical Materialism)

เป็นการแปลประวัติศาสตร์ด้วยวัตถุนิยม มองประวัติศาสตร์ทางดาน
เศรษฐกิจ โดยนำโคอาเล็กติกมาให้กับการศึกษาความสัมพันธ์ของมนุษย์ภายในสังคม
ในหนังสือของมาร์กซชื่อ Critique of Political Economy เขาเริ่มต้นด้วย
การถามว่า อะไรคือหลักการซึ่งปกครองความสัมพันธ์ของมนุษย์ทั้งหมด? คำตอบของ
เขาก็คือจุดหมายปลายทางร่วมกันซึ่งมนุษย์ทุกคนดำเนินตาม คือการผลิตปัจจัยยังชีพ
ต่อจากการผลิตก็คือการแลกเปลี่ยนสิ่งที่ผลิตได้มนุษย์ทุกคนต้องมีสิ่งยังชีพทั้งสี่ก่อนที่จะ
รู้จักคิด

มาร์กซกล่าวต่อไปว่าในการผลิตนั้น มีปัจจัยอยู่ ๒ อย่าง นอกจากวัตถุ
คือซึ่งธรรมชาติประทานมาให้แล้ว มนุษย์เราเป็นเจ้าของเครื่องมือการผลิตอย่าง
หนึ่ง นั่นคือแรงงาน และความชำนาญในฝีมือ และเครื่องมือที่มนุษย์ทำขึ้น (ในสังคม
เริ่มแรก) สิ่งเหล่านี้มาร์กซเรียกว่า พลังการผลิต (productive forces)

แต่การผลิตก็ยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ซึ่งมาร์กซเรียกว่า ความสัมพันธ์ในการผลิต (productive relations) หนึ่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งของ (กำลังผลิต) นำไปสู่ความสัมพันธ์ขั้นที่สองระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือความสัมพันธ์ในการผลิต ความสัมพันธ์ในการผลิตกับกำลังผลิตไม่สามารถแยกออกจากกัน การผลิตจะดำเนินไปใต้อาภะในเอกภาพระหว่างความสัมพันธ์ในการผลิตกับกำลังผลิตเอกภาพนี้มาร์กซเรียกว่า แบบวิธีแห่งการผลิต (Mode of Production) มาร์กซและเอนเงิลเห็นว่าสภาพของสังคมขณะใดขณะหนึ่งเป็นผลโดยตรงจากกำลังผลิตและความสัมพันธ์ในการผลิต การผลิตถือว่าเป็นสิ่งสามัญซึ่งมนุษย์กระทำเพื่อการดำรงชีพ ถือว่าเป็นโครงสร้างชั้นต่ำ (Substructure) ของสังคมซึ่งจะกำหนดโครงสร้างชั้นบน (Superstructure) ของสังคมเช่น ทัศนะทางการเมือง กฎหมาย ปรัชญา ศาสนาและสถาบันทางสังคม เช่นรัฐ เป็นต้น แต่ละสังคมมีโครงสร้างชั้นต่ำของตนเอง และมีโครงสร้างชั้นบนสัมพันธ์กับโครงสร้างรากฐานนั้น เมื่อโครงสร้างชั้นต่ำเปลี่ยนแปลง หนึ่งหนึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ในการผลิต ก็นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงรัฐ กฎหมาย การเมือง เป็นต้น^{๒๔} กล่าวสั้น ๆ เมื่อความสัมพันธ์ในการผลิตเปลี่ยนไป แบบการผลิตก็เปลี่ยนไปด้วย ตั้งแต่ตนจนถึงปัจจุบัน มาร์กซได้จำแนกแบบแห่งการผลิตออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. ระบบชุมชนบรรพกาล (Primitive or Communal System)

เป็นรูปแรกของสังคม เกิดขึ้นภายหลังที่มนุษย์ก้าวผ่านระยะ เคียงรานโดยผ่านการไชแรงงาน ทำให้มนุษย์แตกต่างกับสัตว์ พลังการผลิตในระยะแรกนี้เป็นเครื่องมือ

^{๒๔}

Marx, Karl, Introduction to Critique of Political Economy,

(N.Y., International Publishing Col., 1904), p. 12

แบบเก่าที่สุดคือ กระจบอง ขวาน หิน มีคหิน หอกปลายหิน คันศร เป็นต้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในการผลิตออกมาในรูปการร่วมมือกันหาปลาล่าสัตว์ ตลอดจนกำลังธรรมชาติเพื่อหาปัจจัยดำรงชีพ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในความสัมพันธ์อย่างเดียวกัน ต่อปัจจัยการผลิต ไม่มีใครทำลายกรรมสิทธิ์กันอื่นได้ และกรรมสิทธิ์เอกชนยังไม่เกิดขึ้น เพราะเครื่องมือในการผลิตแบบโบราณนี้แม้จะรวมแรงงานกันเต็มที่แต่ผลผลิตก็ไม่เพียงพอแก่ทุกคน ดังนั้นจึงยังไม่มีส่วนเกิน (surplus) พอที่สมาชิกจะยึดเป็นสมบัติส่วนตัวได้

วาระสุดท้ายของชุมชนบรรพกาลเกิดขึ้นเมื่อความก้าวหน้าของกำลังการผลิตเกิดขึ้น มนุษย์รู้จักหลอมโลหะ รู้จักเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ความสามารถในการผลิตสูงขึ้น การทำงานร่วมกันค่อย ๆ หมดไป เฒ่าชนและฝูงชนต้องแตกแยกกันเป็นครอบครัว แต่ละครอบครัวกลายเป็นหน่วยผลิตอิสระ การใช้แรงงานกระจัดกระจายออกไป ผลิตได้มากกว่าที่จำเป็นในการครองชีพ เกิดทรัพย์สินส่วนตัว เกิดส่วนเกินในผลผลิต

๒. ระบบทาส หรือระบบเกษตรกรรม (Slave or Agriculture System) ดังกล่าวแล้วว่าในระยะนี้กำลังในการผลิตเปลี่ยนแปลงไปจากระบบชุมชนบรรพกาล ดังนั้น ความสัมพันธ์ในการผลิตก็ย่อมเปลี่ยนแปลงด้วย คือสังคมแบ่งออกเป็นชนชั้น เจ้าของทาสกับทาส เจ้าของทาสนั้น ไม่เพียงแต่เป็นอภิชน (aristocracy) ที่มีกรรมสิทธิ์เอกชนในการผลิตเท่านั้น แต่ยังมีกรรมสิทธิ์เอกชนในตัวยุใช้แรงงานคือทาสอีกด้วย และมีผลสะท้อนต่อโครงสร้างชั้นสูงของสังคมนั้น เนื่องจากชนชั้นทาสพยายามต่อต้านการกดขี่และขูดรีดของชนชั้นเจ้าของทาส ชนชั้นเจ้าของทาสจึงก่อสร้างเครื่องมือสำหรับใช้กำลังบังคับขึ้นเรียกว่า รัฐสถาบันการปกครองของชุมชน ถูกแทนที่ด้วยรัฐ เกิดกฎหมาย เกิดระบบศาลยุติธรรม

มารักขเห็นวาระบบทาสเป็นขั้นสำคัญขั้นหนึ่งต่อการก้าวหน้าของมนุษยชาติ

ต่อมาลักษณะก้าวหน้าในระบบทาสถูกทำลายลง เพราะเป็นอุปสรรค

ในการก้าวหน้าแห่งการผลิต เจ้าของทาสเสียค่าแรงงานถูกก็ไม่คิดผลิตเครื่องมือการผลิตใหม่ ๆ ไม่คิดปรับปรุงเครื่องมือการผลิต เพราะอาจกลัวว่าทาสจะทำลายเครื่องมือราคาแพง ๆ ก็ได้ ความต้องการของการพัฒนาการผลิตเรียกร้องมากขึ้นทุกทีที่จะทำให้เกิดเลิกความสัมพันธ์การผลิตแบบเก่าเสีย มีการปฏิวัติสังคมโดยพวกทาส เมื่อระบบทาสถูกโจมตีพร้อมกันทั้งภายในและภายนอก ภายในคือพวกทาสเอง ภายนอกคือพวกบาวาเรียน อาณาจักรโรมันก็พังทะลายลง เกิดระบบศักดินาขึ้นมาแทน

๓. ระบบศักดินา (Feudal System) ปัจจัยการผลิตที่สำคัญคือ ที่ดิน เป็นของเจ้านักดินา ชาวนาขึ้นต่อเจ้านักดินา แต่ไม่ใช่เป็นทรัพย์สินของเจ้านักดินาโดยสมบูรณ์ เจ้านักดินามีสิทธิใช้แรงงาน และชาวนาก็จำต้องทำให้เจ้านักดินา แต่ชาวนายังมีทรัพย์สินของตนเอง มีที่ดินของตนเอง เครื่องมือของตนเอง ชาวนาในระบบศักดินาเรียกว่า ทาสกสิกร (serf)

ปัจจัยในการผลิตได้พัฒนาไปอีก หัตถกรรมผลิตเครื่องมือออกมาสนองความต้องการของการเกษตร มีการปรับปรุงเครื่องมือให้ดีขึ้น มีการค้นพบที่สำคัญมากมาย การหลอมเหล็ก การสร้างเรือใบ สร้างกลองจูลทัศน์ โทรทัศน์ ทำกระดาษ ดินปืน ทำหนังสือ สร้างนาฬิกา แมคานิค โรงสีลม โรงสีน้ำ เป็นต้น ความสัมพันธ์ในการผลิตแบบศักดินาเข้ามาแทนที่ความสัมพันธ์ในระบบทาส มีการเปลี่ยนในชนชั้นนักดินาเป็นชนชั้นปกครอง โครงสร้างชั้นบนของสังคมก็เปลี่ยนแปลง นอกจากมีรัฐส่วนกลางยังมีรัฐของเจ้านักดินาคอย

ต่อมาเมืองซึ่งเป็นบ่อเกิดของนายทุนพัฒนาอย่างรวดเร็ว การค้าขายกว้างมากขึ้น มีการค้ากับต่างประเทศ มีการผลิตใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นด้วยความช่วยเหลือทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค ในศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ แบบผลิตแบบทุนนิยมเริ่มก่อตัวขึ้น นายทุนต้องการตลาดแรงงานเสรี ต้องการตลาดแห่งชาติ ต้องการควบคุมกิจการทั้งหมดของสังคมนั้นเอง

๔. ระบบทุนนิยม (Capitalist System) ความสัมพันธ์ในการผลิตระบบทุนนิยมคือ กรรมสิทธิ์ส่วนตัวของนายทุนในปัจจุบันการผลิต กรรมกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันการผลิต เปิดโอกาสใหม่การพัฒนาการของกำลังผลิต มีการผลิตด้วยเครื่องจักรขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมชาติ ใช้วิทยาศาสตร์มาประยุกต์อย่างกว้างขวาง การแบ่งงานของลัทธิทุนนิยมไม่จำกัดอยู่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังขยายไประหว่างประเทศอีกด้วย เกิดตลาดโลก เกิดระบบเศรษฐกิจโลก

การเปลี่ยนแปลงแบบการผลิต นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของสังคมเช่นกัน จนขั้นปฏิบัติในสังคมคือพวกนายทุนกับกรรมกร ซึ่งเป็นไปในรูปเศรษฐกิจ คือการซื้อกับการขายแรงงาน

ต่อมาความสัมพันธ์ในการผลิตแบบนี้กระทบกับการผลิตซึ่งเป็นการขัดแย้งกันเป็นประจำระหว่างนายทุนกับกรรมกร กรรมกรโค่นล้มอำนาจชนชั้นนายทุน สร้างความสัมพันธ์ในการผลิตออกมาเป็นแบบระบบสังคมนิยม

๕. ระบบสังคมนิยม (Socialist System) ตั้งอยู่บนรากฐานกรรมสิทธิ์ร่วมกันในปัจจุบันการผลิต ไม่มีกรรมสิทธิ์เอกชนในปัจจุบันการผลิต ความสัมพันธ์ในการผลิตจึงเป็นแบบผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน แต่แตกต่างกับระบบทุนนิยมบรรพกาลซึ่งเกิดขึ้นจากกำลังผลิตต่ำ สังคมนิยมเกิดจากกำลังการผลิตสูง และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมทุก ๆ ด้านเช่นกัน

การต่อสู้ระหว่างชนชั้น (Class Struggle)

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นผลมาจากแบบวิธีการผลิต บางคนถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของปัจจุบันการผลิต บางคนไม่ได้เป็น บางคนควบคุมบงการดำเนินการผลิต บางคนไม่ได้ควบคุม อำนาจ เสรีภาพและฐานะในสังคมที่ตนได้รับจึงเกี่ยวข้องกับถือกรรมสิทธิ์และการไม่ได้ถือกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันการผลิต และขอแตกต่างระหว่างการถือกรรมสิทธิ์ และการไม่ได้ถือกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันการผลิตนี้เอง เป็นที่มาแห่งชนชั้นทางเศรษฐกิจ

กลุ่มคนที่^๑เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มาร์กซเรียกว่า เป็นชนชั้นกคช^๒
 (the exploitong class) ซึ่งเป็นส่วนน้อยในสังคม ส่วนใหญ่ที่^๓เหลืออยู่ซึ่งไม่
 ใดเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป็นชนชั้นถูกกคช^๔ (the exploited class)
 ดังนั้น ตามความคิดของมาร์กซ สังคมมีสองชนชั้นดังกล่าว พวกแรกเป็นเจ้าของ
 ปัจจัยการผลิตและมีเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต ฝ่ายหลังไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัย
 การผลิตและผลก็คือมักจะพบว่าตนเองตกอยู่ภายใต้ภาวะจำยอมของกลุ่มแรกเสมอ

มาร์กซได้นำเอาแบบใดคาเล็กติกของเขามาใช้กับสภาพและเหตุการณ์
 ของมนุษย์ในสังคมเพื่อพยายามอธิบายสาเหตุความอยู่ยงรวมในสังคม เราเห็นแล้ว
 ว่ากฎเอกภาพแห่งความขัดแย้งคือความจริงประการหนึ่ง ความขัดแย้งก่อให้เกิด
 ความเคลื่อนไหวซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและจะผลิตแบบใหม่ ๆ ของความจริงขึ้นมา
 มาร์กซได้วิจัยปรัชญาทางประวัติศาสตร์ของเขาทำนองนี้เช่นกัน การขัดแย้ง
 ระหว่างชนชั้นในสังคมจะมาถึงระยะ เวลาหนึ่งที่รุนแรงซึ่งเปลี่ยนสภาพของสังคม
 หนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง เป็นวิธีที่^๕ผู้ถูกกคช^๖สามารถปลดปล่อยตนเองออกจากแอกของ
 ผู้กคช^๗ได้ มาร์กซกล่าวว่า "ประวัติศาสตร์ทั้งหมดของมนุษยชาติเป็นประวัติศาสตร์
 แห่งการต่อสู้ระหว่างชนชั้น เป็นการขัดแย้งระหว่างชนชั้นชูว์รีคกับชนชั้นถูกชูว์รีค
 ชนชั้นปกครองกับชนชั้นถูกปกครอง"^{๒๖} และ

...ประวัติศาสตร์ของสังคมที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นประวัติศาสตร์แห่งการ
 ต่อสู้ชนชั้นเจ้าของทาสกับทาส พวกผู้ดีกับไพร่ เจ้าศักดินาและทาสสิกร
 นัยหนึ่งผู้กคช^๘กับผู้ถูกกคช^๙ ยืนประจันหน้ากันอย่างมั่นคง ดำเนินการต่อสู้
 ตลอดมา ประเดี้ยวอย่างซ่อนเร้น ประเดี้ยวอย่างเปิดเผย เป็นการต่อ
 สู้แต่ละครั้งซึ่งอาจจบลงด้วยการปฏิรูปสังคมใหม่ หรือมีฉะนั้นก็จบลงด้วย
 ความพ่ายแพ้ของผู้ถูกข่มขู่...^{๒๗}

^{๒๖} Marx, Karl, The Communist Manifesto, (Chicago-Henry Regnery, 1954) p. 6.

^{๒๗} เรื่องเดียวกัน

(The whole history of mankind has been a history of class struggle, conflicts between exploiting and exploited, ruling and oppressed classes.) The history of all existing society is the history of struggles. Freeman and slave, patrician and plebian, Lord and serf, guildmaster and journeyman, in a word, oppressor and oppressed, stood in constant opposition to one another, carried on and oppressed, uninterrupted, now hidden, now open fight, a fight that each time ended, either in a revolutionary reconstitution of society at large or in the common ruin of the contending classes.

เศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ของมาร์กซ์สืบเนื่องมาจากสำนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิก^{๒๔} ของนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การพิมพ์หนังสือเรื่อง Wealth of

^{๒๔} เศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก เป็นเรียกแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ของนักคิดอังกฤษในศตวรรษที่ ๑๘ นักเศรษฐศาสตร์ที่เป็นผู้นำของเศรษฐศาสตร์สำนักนี้ได้แก่ อคัม สมิท ทอมมัส โรเบิต มัลธัส (Thomas Robert Malthus เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) เจมส์ มิล (James Mill) จอห์น สจวต มิล (John Stuart Mill) และคนสุดท้าย ซึ่งเป็นอวสานแห่งความเฟื่องฟูของสำนักคลาสสิก คือ เจ.อี.แคร์นีส (J.E. Cairnes) เศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกมีส่วนทำให้แนวคิดพาณิชนิยมและธรรมชาตินิยมต้องเสื่อมความนิยม เชื้อถ้อยลงไปปลายศตวรรษที่ ๑๘ และคำสอนของเศรษฐศาสตร์สำนักนี้ได้เป็นที่เชื่อถือกันทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติจนกระทั่งทุกวันนี้

Nations ของ อาคัมส์ สมิท ในปี ๑๗๗๖ ความมุ่งหมายของสำนักนี้ก็คือต้องการ
 ขจัดกฎของบังคับต่าง ๆ ซึ่งวางไว้โดยพวกพอกา (MERCANTALLISTS) ตลอดจนการ
 คณาภายในและต่างประเทศ ภายใต้ระบบนี้ ชาตินี้จะร่ำรวยหรือไม่ขึ้นอยู่กับจำนวน
 ทองคำซึ่งอาจหาได้ด้วยการตัดการซื้อสินค้าเขาและขยายการส่งสินค้าออก แม้ว่า
 ประเทศฮอลันดาซึ่งอยู่ใต้อาณาการปกครองเพียงอย่างเดียวและไม่มีทองคำแม่แต่น้อย
 แต่ก็สามารถทำให้พระเจ้าฟิลิปแห่งประเทศสเปนซึ่งเป็นเจ้าของและควบคุมเหมือง
 ทองของโลก ลมละลายได้ ลัทธิเมอแคนไทลิสต์ ไม่เพียงแต่วางกฎเหนือการค้า
 เสรีภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังวางกฎเหนือการค้าเสรีในต่างประเทศอีกด้วย

สำนักของอังกฤษนี้โดยยอมรับทฤษฎีมูลค่า (Theory of Value) ซึ่ง
 ไคทังไวคอน คือ กำหนดคุณค่าของผลผลิตจากแรงงาน ^{๒๕} ดังนั้นในตลาด
 เสรี ผู้ซื้อและผู้ขายแรงงานจะไคร้ในสิ่งที่เท่ากัน ต่อมา ริคาร์โด ไคกำหนดค่า
 ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของไว้ว่า "มูลค่าของสิ่งของใดมาขึ้นอยู่กับจำนวนแรงงานซึ่ง
 กรรมกรใช้ในการผลิต" นอกเหนือจากความยากง่ายในการหา (Scarcity)
 เขากล่าวต่อไปว่า "ปริมาณสิ่งของที่เราให้กรรมกรเพื่อแลกเปลี่ยนเอาแรงงาน
 ของเขามาใช้นั้นเป็นเครื่องวัดมูลค่า" ^{๓๐} หรือนัยหนึ่งก็คือมูลค่าของสิ่งของย่อมจะ
 ถูกกำหนดโดย "แรงงานที่ฝังอยู่" (embodied labour) ไม่ใช่ถูกกำหนดโดย
 สิ่งที่กรรมกร "ประสงค์จะเอา" (demand) ในการแลกเปลี่ยน

เกี่ยวกับทฤษฎีค่าจ้างของริคาร์โดเราเรียกว่า ทฤษฎีเพื่อการยังชีพ ^{๓๑}



๒๘

R.N. Carew Hunt, The Theory and Practice of Communism; An Introduction, (New York; the Macmillan Co., 1962), pp. 57.

๓๐

วิจิตร แสงทอง, ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ภาค ๑ สมัยโบราณถึงสำนัก
 กลาสสิก (เล่ม ๑) คำบรรยายในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า ๑๗๒

๓๑

เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๗๕

(Theory of Subsistence) ในบทที่ ๕ ของหนังสือของเขาเรื่องหลักเศรษฐ
 กิจการเมืองและการภาษี (Principles of Political Economy & Taxation)
 เขาเขียนว่า "แรงงานเช่นเดียวกับสิ่งอื่น ๆ ทั้งหลายซึ่งซื้อและขายได้ และสิ่ง
 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ มีราคาธรรมชาติ และราคาตลาดของมันเอง
 ราคาธรรมชาติเป็นราคาซึ่งจำเป็นที่จะทำให้กรรมกรยังชีพอยู่ได้" (Labour,
 like all other things which are purchased and sold, and which may be
 increased or diminished in quantity, has its natural price and its
 market price. The natural price of labour is that price which is that price
 which is necessary to enable the labourers, on with another to subsist.)

ราคาธรรมชาตินั้น วิศวกรโคหมายถึงระยะยาว ส่วนราคาตลาดเป็น
 ราคาระยะสั้น หรือนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ราคาธรรมชาติของแรงงานนั้น เป็น
 หรือใกล้เคียงกับระดับพอดำรงชีพได้ (subsistence level) ซึ่งต่อมา
 Ferdinand Lassalle ได้นำความคิดนี้ไปตั้งเป็นกฎของเขาเรียกว่า "กฎ
 เหล็กแห่งกาจาง" (Law of Iron Wages) นั่นคือ คุณค่าของแรงงานในตัว
 ของมันเองหรืออัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับค่าแห่งการดำรงอยู่ของกรรมกร หรือค่าจ้าง
 ที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างนั้นเพียงพอแก่การครองชีพเท่านั้น

ปรัชญาทางเศรษฐกิจของมาร์กซ์ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดด้าน
 เศรษฐกิจของวิศวกรโคและอาดัม สมิท เป็นส่วนใหญ่ จากทฤษฎีมูลค่าแรงงาน ซึ่ง
 กำหนดว่า มูลค่าของผลผลิตเท่ากับจำนวนชั่วโมงแรงงานที่ใช้ในการผลิตสิ่งของนั้น
 มาร์กซ์ได้นำทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ซึ่งนำมาสู่ข้อสันนิษฐานซึ่งผู้ตั้งทฤษฎีเองมองไม่เห็น
 มาร์กซ์ถามว่า ถ้าคุณค่าทั้งหมดของสินค้าขึ้นอยู่กับแรงงานซึ่งใช้ไปในการผลิต ทำไม
 เราจึงไม่จ่ายคุณค่าทั้งหมดนี้ให้กับคนที่ผลิตสินค้านั้นเล่า ?

ทั้งอาดัม สมิท วิศวกรโค และนักเศรษฐศาสตร์คนอื่นๆ ยอมรับ
 ว่าแรงงานเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดมูลค่า แต่ปัจจุบันในการผลิตอื่น ๆ ก็มีส่วนสำคัญ
 ในการกำหนดมูลค่าเช่นเดียวกัน แต่มาร์กซ์ได้ให้ความสำคัญแก่แรงงานมาก จนถึง

ไคว์แรงงานเป็นหน่วยผลิตคุณค่าเพียงหน่วยเดียวเท่านั้น มาร์กซ์ได้ตั้งทฤษฎีมูลค่าส่วนเกิน^{๓๒} (Theory of Surplus Value) ซึ่งถือว่าเป็นทฤษฎีเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่ง ในทฤษฎีมูลค่าแรงงานของอาดัม สมิท เขาประกาศว่า "มูลค่าซึ่งกรรมกรเพิ่มแก่วัตถุกำหนดตัวมันเองออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งจ่ายเป็นค่าจ้าง อีกส่วนหนึ่งก็กำไรของนายจ้าง"^{๓๓} (The Value which the workers add to their materials resolves itself into two parts of which one pays their wages and the other is the profit of their employe)

มาร์กซ์เรียกส่วนที่สองนี้ว่า "มูลค่าส่วนเกิน" และเห็นว่ามันเป็นส่วนที่ถูกโกงเอาไป

ตามความเห็นของมาร์กซ์ สังคมแบ่งออกเป็นสองชนชั้น ชนชั้นหนึ่งควบคุมปัจจัยในการผลิต ส่วนอีกชนชั้นไม่มีอะไรเลยนอกจากแรงงานของตน แรงงานนี้มาร์กซ์เรียกว่า "ทุนแปรเปลี่ยน" (variable capital) นายทุนซื้อแรงงานและนำมาใช้กับปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ชนิด เช่น วัตถุดิบ เครื่องจักร หรืออะไรทำนองนี้ ซึ่งมาร์กซ์เรียกว่า "ทุนคงที่" (constant capital) เคี้ยวนี้แรงงานเป็นทรัพย์สินสมบัติอย่างหนึ่งที่สามารถผลิตได้เกินความต้องการในการดำรงชีพและการทดแทน กรรมกรได้รับค่าจ้างในสิ่งที่เพียงพอที่จะทำให้เขามีชีวิตต่อไป

^{๓๒} ใ้เกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีมูลค่าส่วนเกิน มาร์กซ์ได้เขียนหนังสือไว้เล่มหนึ่ง โดยเฉพาะคือ Marx, Karl, Theory of Surplus Value Selection (N.Y., International Publishing Co., 1952)

^{๓๓}

R.N. Carew Hunt, p. 60



เท่านั้น และถ้ามันต้องใช้เวลาตลอดทั้งวันผลิตสิ่งนี้ ปัญหาเรื่องมูลค่าส่วนเกิน จะไม่เกิดขึ้น หรือจะไม่เป็นประโยชน์กับใครที่จะมาใช้เขาอีกเลย แต่ความจริง สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือว่า คนงานทำงาน ๑๐ ชม. ใน ๕ ชม. แรก (ซึ่งก่อให้เกิดสิ่งที่ มาร์กซ เรียกว่า "แรงงานอันจำเป็นต่อสังคม" (socially necessary labour) หมายความว่าผลิตเพียงเท่านั้นก็เพียงพอต่อการยังชีพของเขาแล้ว) กรรมกรผลิต คุณค่าทั้งหมด ที่เขาได้รับเป็นค่าจ้าง คุณค่าที่ผลิตระหว่าง ๕ ชั่วโมงหลังเขาไม่ได้ รับอะไรเลย นายจ้างขโมยเอาไปจากเขา ความแตกต่างระหว่างมูลค่าซึ่งเกิดขึ้นในระชະแรงงานอันจำเป็นต่อสังคมและในระชະส่วนเกินมาร์กซ เรียกว่า "มูลค่าส่วนเกิน" นั้น เป็นเครื่องวัดการถูกขูดรีดของกรรมกร ดังนั้น มูลค่าที่ผลิตโดย กรรมกรมีเกินกว่ามูลค่าแห่งปัจจัยในการยังชีพ นั่นคือ มีมากกว่ามูลค่าของแรงงาน ซึ่งเขาได้รับจากนายทุนเป็นค่าจ้าง แต่โดยการจ่ายแรงงานในรูปค่าจ้างเป็นการ ทดแทน ดังนั้น การแบ่งแยกระหว่างระชະ เวลาทำงานที่ต้องจ่ายและไม่ต้องจ่าย กรรมกรจึงมองไม่เห็น

ทุนแปรเปลี่ยน คือ แรงงานเท่านั้นที่ผลิตมูลค่า และทุนคงที่ไม่ได้ผลิต อะไรเลย เครื่องจักรเป็นเพียง "แรงงานที่เขาเอามาตั้งไว้" เท่านั้น ทฤษฎีทาง เศรษฐกิจสอนเราว่าในการผลิตของสิ่งหนึ่งซึ่งมีมูลค่า จำเป็นต้องใช้ปัจจัยสี่ประการ มีที่ดิน แรงงาน ทุน และการจัดการ แต่ละปัจจัยจะได้รับส่วนแบ่งในผลผลิตที่ดิน ใดรับค่าเช่า แรงงานใดรับค่าจ้าง ทุนใดรับดอกเบี้ย และการจัดการใดรับผล กำไร มาร์กซคัดค้านที่สนะนี้ และแยกแรงงานออกจากตัวประกอบการผลิตอื่น ๆ แรงงานอย่างเกี่ยวเป็นมูลค่า และเพียงอย่างเดียวที่เป็นมูลค่าทั้งหมดที่ผลิตขึ้น จากทฤษฎีมูลค่าส่วนเกิน มาร์กซได้สรุปกฎไว้ ๓ ข้อ คือ ^{๓๔}

^{๓๔}
R.N.Carew Hunt, pp.63 - 64 , Elliot, Jamest, The Appeal of Communism in the Under Developed Nations, (Dubugue, Brown Book Co., 1962), pp. 54 - 55

๑. กฎแห่งการสะสมทุน (Law of Capitalist Accumulation)

การแข่งขันกันทำให้นายทุนต้องสะสมทุน นั่นคือตั้งเครื่องจักรซึ่งทุนแรงงานมนุษย์มากขึ้นในโรงงานของเขาเพื่อที่จะผลิตสินค้าให้มากขึ้น ในการทำเช่นนั้น นายทุนเองเป็นผู้สร้างอุปสรรคแก่ตัวเอง เพราะการเพิ่มขึ้นในส่วนของทุนคงที่มากกว่าการเพิ่มขึ้นในส่วนทุนแปรเปลี่ยน จะเป็นผลให้เกิดการตกต่ำในกำไรที่นายทุนจะได้อีก

๒. กฎแห่งการรวมทุน (Law of the Concentration of Capital)

ภายใต้การแข่งขันกัน นายทุนส่วนหนึ่งจะถอนตัวออกไป เพราะผู้อ่อนแอจะถูกขับออกจากสนามแห่งการแข่งขันและจะกลายมาอยู่ในฐานะของผู้รับจ้าง ดังที่มาร์กซ์กล่าวไว้ว่า "นายทุนคนเดียวฆ่านายทุนโคหลายคน" ดังนั้น ระบบนายทุนหลักเลียงไม่เค็ดที่จะนำไปสู่ระบบผูกขาดในรูปของบริษัการกาใหญ่ เพราะกคุมการคาเหล่านี้เท่านั้นที่แข็งแกร่งพอจะต่อสู้กับวิกฤตคาลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้

๓. กฎแห่งความทุกข์ยากที่เพิ่มขึ้น (Law of Increasing Misery)

ความทุกข์ยากของกรรมกรจะเพิ่มขึ้นเรื่อยอันเป็นผลมาจาก ๒ ข้อแรก นายทุนแต่ละคนไม่ควรจะถูกตำหนิ ตามความเห็นของมาร์กซ์ เพราะเขาอยู่ภายใต้การกดคั้นรอบตัว ถูกบังคับให้จ่ายคาตอบแทนค่าเพราะกำไรที่โคตกค่าลง อันเป็นผลเนื่องมาจากการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน และขยายการชูดรีดจากกรรมกรให้ทำงานมากชั่วโมงขึ้นทุกที ขณะนั้นกรรมกรที่ว่างงานก็จะถูกผลักดันให้รวมกันเข้าเป็น "กองทัพสำรองอุตสาหกรรม" (the industrial reserve army) นี้เองทำให้นายจ้างกำหนดคาจ้างโคตามชอบใจ ดังนั้น ยิงมีทุนหมุนเวียนมากเท่าโคการผลิตจะสูงยิง แต่คนงานที่มีงานทำและคาจ้างของคนงานที่จะโครับลดคนอยลง ความทุกข์ยากของกรรมกร (ซึ่งคนทั้งหมดขณะนี้โคกลายเป็นกรรมกร) จะมาถึงจุดซึ่งไม่สามารถทนโคอีกโคไป และนี่เองจะนำกรรมกรรวมกำลังเขาเพื่อปกป้องตนเอง กอให้เกิดพลังทำลายระบบสังคมทั้งหมดที่มีอยู่ในที่สุด

จากกฎข้างบนนี้ มาร์กซคิดว่าลัทธินายทุนเพาะเชื้อที่จะนำความ
พินาศมาสู่ตนเอง นายทุนเจ้าของโรงงานพยายามลดราคาสินค้าเพื่อขายให้ถูก
กว่าคู่แข่งของตน เพื่อการนี้ต้องหาเครื่องจักรมาคิดตั้งแทนการไ้ แรงงานกรรมกร
ซึ่งเสียค่าจ้างสูง เมื่อตั้งเครื่องจักรแล้ว ค่าจ้างที่จะต้องจ่ายก็ลดลง กรรมกร
ออกจากงาน วิธีนี้ทำให้ผลิตสินค้าได้มากก็จริง แต่ผู้สามารถจะซื้อสินค้าได้ก็มี
จำนวนลดลง ตลาดการค้าจะแคบเขาทุกที่ ขณะที่ตลาดการค้าแคบลงทุกที่นั้น
นายทุนจะต่อสู้เพื่อแย่งตลาดการค้าอีก นำเครื่องจักรมาคิดตั้งเพิ่มขึ้น การทำเช่น
นี้ยังเป็นการลดขอบเขตแห่งตลาดการค้าให้แคบต่อไป ในที่สุด ลัทธินายทุนจะลด
จำนวนผู้ซื้อสินค้าที่ตนผลิตออกมาทุกที่จนต้องไปหาตลาดในต่างประเทศ นี่เองเป็น
ที่มาของจักรวรรดินิยมศตวรรษ ๑๙ - ๒๐ ประเทศนายทุนใหญ่จะแย่งตลาดการค้า
กันในบางประเทศเพื่อหาลูกค้าและหาวัตถุดิบมาป้อนเครื่องจักรของตน สงครามที่
เกิดขึ้นทั้งสองครั้งนั้น พวกมาร์กซีสต์เรียกว่าเป็นสงครามจักรวรรดินิยมทั้งสิ้นเพราะ
เป็นการแย่งตลาดการค้ากันนั่นเอง ลัทธิจักรวรรดินิยมและสงครามจะตามหลัง
ระบบนายทุนมาโดยธรรมชาติ^{๓๕}

สังคมนิยม

สืบเนื่องมาจากปรัชญาของมาร์กซว่าด้วยการปฏิบัติ มาร์กซเห็นว่า
โลกสังคมเป็นวัตถุเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในทฤษฎีเดียวกัน วัตถุนิยมประวัติศาสตร์
เป็นความพยายามของมาร์กซที่จะอธิบายความเป็นไป พฤติกรรม ความขัดแย้งใน
โลกสังคมให้เราเห็นความคิดเกี่ยวกับสังคมของมาร์กซด้วยทฤษฎีการปฏิวัติวาง
รากฐานอยู่บน "การต่อสู้ระหว่างชนชั้น" โดยนำเอาแบบโคอาเล็กติกของเฮเกิล

^{๓๕}

Mares, Delia S., Know Your Enemy, (Houston, Texas: Gulf
Publishing Co., 1952), pp. 17 - 18.

มาอธิบายสภาพและ เหตุการณ์ของมนุษย์ อธิบายสาเหตุแห่งความยากจนและความ
อยุติธรรมในสังคม ด้วยเหตุนี้ ความเห็นของมาร์กซ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของ
มนุษย์จะต้องเป็นความเห็นที่เกิดจากสภาพสังคมที่แบ่งชั้นวรรณะในยุโรปสมัยนั้น

เราต้องเข้าใจทัศนะนี้ให้ถี่ เพราะโครงการทั้งหมดของคอมมิวนิสต์
เกี่ยวกับการปฏิวัติทั่วโลกนั้น สร้างขึ้นด้วยอาศัยคำสอนของมาร์กซ์ว่าด้วยอดีต
ปัจจุบันและอนาคต เป็นหลัก

มาร์กซ์อธิบายว่าอดีตนั้นสร้างขึ้นด้วยความพยายามของชนชั้นต่าง ๆ
กันในการที่จะแสวงหาอำนาจทางเศรษฐกิจและธำรงรักษาอำนาจไว้เพื่อตนเอง
ชนชั้นเหล่านี้แรกที่เคียวมีเครื่องมือและวิธีการผลิตเป็นของตนเอง เป็นชนกลุ่มน้อย
ของสังคม แต่อีกชนชั้นหนึ่งซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของสังคมไม่มีเครื่องมือ กลุ่มหนึ่งมีโอกาส
ควบคุมวิธีการหาเลี้ยงชีพต่าง ๆ ของผู้อื่นไว้ก่อนแล้ว กลุ่มเล็ก ๆ อีกกลุ่มในชั้นที่
ต่ำกว่าเกิดมีกำลังมากขึ้นจนเรียกร้องเข้าร่วมกับกลุ่มแรกซึ่งมีอำนาจหรือโค่นชน
กลุ่มแรกด้วยการต่อสู้ที่โชกกำลังรุนแรง เป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้นเมื่อยึดอำนาจได้
กลุ่มใหม่ก็กลายเป็นกลุ่มชู้กริ๊งไป และถูกกลุ่มอื่นโค่นล้มต่อไปในที่สุด

ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิวัตินี้ มาร์กซ์ได้ยกตัวอย่างการปฏิวัติในฝรั่งเศส
ปี ๑๗๘๘ - ๑๗๙๓ ขึ้นเป็นตัวอย่างโดยอธิบายแบบโคอาเล็กติกหรือกรรมวิธีดังกล่าว
ข้างบน

ในปี ๑๗๘๘ พวกขุนนางศักดินาและกษัตริย์เป็นพวกครองอำนาจใน
ฝรั่งเศส เป็นบทเสนอ ต่อมาอำนาจและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ของพวกขุนนางและ
พวกกษัตริย์ต้องเผชิญหน้ากับอำนาจของพ่อค้าและนักธุรกิจในเมือง ซึ่งเพิ่มทุนใหญ่
โตขึ้นอยู่เสมอ มาร์กซ์เรียกบุคคลพวกนี้ว่า พวกชนชั้นกลาง (Bourgeoisie)
เป็นบททาน เมื่อชนชั้นกลางไม่สามารถเสาะหาสิทธิและความสะดวกสบายพิเศษ
ต่าง ๆ ตามความประสงค์ของตนด้วยวิธีการอันสงบแต่อย่างใดก็เข้าร่วม
กับชาวนา (Peasants) โคนลมชนชั้นขุนนางและประหารกษัตริย์เสีย แล้วยึด
อำนาจการปกครองมาเป็นของตน เป็นบทสังเคราะห์ ชนชั้นกลางก็เป็นชนชั้นที่มี

อำนาจไปด้วยประการนี้ ซึ่งมาร์กซ์ถือว่าเป็นผู้บังคับชนชั้นกำลังลงไปอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งโคแกชนชั้นกรรมกรหรือชนชั้นกรมาชีพ ตามความเชื่อแบบโคคาเล็กติกของ มาร์กซ์มีอยู่ว่า การลุกขึ้นกระทำการปฏิวัติของชนชั้นกรมาชีพเท่านั้นที่จะบังคับให้ชนชั้นกลางมอบอำนาจซึ่งชนชั้นกลางรับช่วงเอามาจากชนชั้นขุนนางนั้นให้

ดังที่กล่าวแล้ว คำสอนของมาร์กซ์เป็นเรื่องของอดีต ปัจจุบัน อนาคต การต่อสู้ของชนชั้นต่าง ๆ ทั้งระบบชุมชนบรรพกาลจนถึงระบบศักดินานั้นเป็นอดีต ในปัจจุบันเป็นยุคทุนนิยม เป็นการต่อสู้ระหว่างนายทุนกับชนชั้นกรมาชีพ มาร์กซ์เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตกรรมกรให้ดีขึ้นจะเกิดขึ้นโดยให้โคมลิตี ที่สุดจริง ๆ นั้น ย่อมทำได้โดยการปฏิวัติอย่างเดี่ยวเท่านั้น ชนชั้นกรมาชีพต้องยึดอำนาจจากผู้บังคับตน อันโคแกทวนนายทุน

ความคิดเกี่ยวกับรัฐ

การเสื่อมสิ้นของรัฐ (The Withering Away of the State)

คอมมิวนิสต์เชื่อว่า เป็นไปโคที่มนุษย์จะอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยปราศจาก รัฐบาลไม่ว่าแบบใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะเสรีรัฐกิจโคที่ก้าวมาสู่จุดที่คนงานเริ่ม จะมีทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาต้องการ ดังนั้น ตำรวจลับ ระบบศาลหรือกฎหมายต่าง ๆ จะคอยเลือนหายไปทีละน้อย ไม่จำเป็นอีกต่อไป สภาพการณ์จะดีขึ้นจนกระทั่งว่า ไม่ต้องการรัฐบาลมาปกครองอีก กรรมกรทำงานเพียงไม่กี่ชั่วโมงในหนึ่งวัน และไม่มีรัฐบาลที่จะมายุ่งกับเขา นี้เป็นรัฐที่สมบูรณ์ (perfect state) คอมมิวนิสต์ กล่าววว่า รัฐนี้กำลังมา ไม่ว่านายทุนจะต้องการมันหรือไม่ก็ตาม

ตลอดระยะเวลาในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา นับตั้งแต่แก่มนุษย์จำความได้ มนุษย์เรามีลักษณะกิดตัวบางอย่าง เช่น ความเยอหยิ่ง ความทะเยอทะยาน ความ อิจฉาริษยา ความโลภ เป็นต้น ซึ่งคอมมิวนิสต์เห็นว่าลักษณะเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นมา พร้อมกับมนุษย์ แต่ถูกชักนำมาจากมนุษย์นับเป็นศตวรรษแห่งการดำรงชีพภายใต้การ กดิชของชนชั้นที่มทรัพย์สิน (propertied class) เนื่องจากคนเราถูกชุกรัด

ลักษณะเหล่านี้ก็พัฒนาตัวเองขึ้นมาทีละน้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อมนุษย์เริ่มอาศัย
อยู่ภายใต้ระบบเผด็จการชนชั้นกรมาชีพ ซึ่งไม่มีชนชั้นที่มีทรัพย์สินมาซื้อครีตกคนอีก
ต่อไป ลักษณะเช่นนี้จะหายไปเอง ซึ่งไม่ใช่หายไปทันที ต้องใช้ระยะเวลาหลาย
ชั่วอายุคนเช่นกัน แต่เมื่อระบบเผด็จการชนชั้นกรมาชีพสามารถพัฒนาระบบ
เศรษฐกิจไปสู่จุดที่คนเริ่มมีทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาต้องการและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
เขา เขาก็จะไม่มี ความขี้เกียจ ความเกลียดชัง ความโลภ ความทะเยอทะยาน
ความอิจฉาริษยา ฯลฯ อีกต่อไป ลักษณะเหล่านี้จะถูกแทนที่โดยความรู้สึกอันลึกซึ้ง
ที่ตนต้องกระทำเพื่อร่วมโลก ดังนั้นคนงานก็จะไปทำงาน แต่ไม่ใช่ทำเพื่อตอง
การคางจาง หรือเพราะกลัวถูกทำโทษ แต่เพราะว่าเขาตระหนักว่า เป็นหน้าที่ของ
เขาและเพื่อนร่วมโลกที่จะต้องทำ คนงานไม่มีเหตุผลที่จะไปทะเลาะกับเพื่อนร่วม
งานเพราะว่าเขา มีทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการ เขาไม่ต้องการที่จะต่อสู้กับใคร เพื่อ
สิ่งหนึ่งสิ่งใด คอมมิวนิสต์เชื่อว่าสภาพของมนุษย์จะเปลี่ยนแปลงได้แต่ก็ต้องใช้เวลานาน
ศตวรรษ จนกว่าจะเปลี่ยนแปลงได้อย่างสมบูรณ์

การปฏิวัติเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ในปรัชญาธรรมชาติของมาร์กซ์ เขาอธิบายว่าความจริงทั้งหมดเป็น
เอกภาพแห่งความขัดแย้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดการเคลื่อนไหว และการเคลื่อนไหวนี้
เป็นการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การพัฒนา การพัฒนาจะมาถึงจุดหนึ่งซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว อันเป็นผลให้เกิดคุณภาพใหม่ เช่นเดียวกับกฎธรรมชาติ
สังคมก็ถูกกำหนดด้วยกฎเช่นนี้เช่นกัน การวิวัฒนาการของสังคมจะมาถึงจุดหนึ่ง
ซึ่งจะก่อให้เกิดแบบใหม่ของรูปสังคมขึ้นมาในทันที

ถ้าจะมีใครถามว่า มีอะไรในสภาพภายในของสถาบันสังคมปัจจุบันซึ่ง
ช่วยให้สังคมต้องสลายตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ? ทำไมการพัฒนาของสังคมจึงต้อง
ก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงไปสู่สังคมรูปแบบใหม่ ?
พวกมาร์กซ์จะตอบว่า ในสังคมของเรานั้น มีสิ่งขัดแย้งอยู่ภายในซึ่งสิ่งขัดแย้ง

นี้จะขยายขอบเขตกว้างขึ้นทุกที ระบบสังคมของเราจะต้องระเบิดออกมาเป็นรูปใหม่ เช่นเดียวกับน้ำเมื่อได้รับความร้อนมากขึ้นทุกที ๆ ก็จะเปลี่ยนเป็นไอน้ำอย่างรวดเร็ว ฉะนั้น

ถ้าจะถามต่อไปว่า อะไรล่ะที่เป็นตัวขัดแย้งในสังคมซึ่งขยายตัวกว้างใหญ่ขึ้นทุกทีและซึ่งจะต้องกลายมาเป็นผลิตภัณฑ์แบบใหม่ของสังคมอย่างรุนแรง รวดเร็วและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ? อธิบายอย่างสั้น ๆ ก็คือ การปฏิวัติเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับความจริงที่ว่า ระบบวิธีการผลิตที่เป็นอยู่ได้พัฒนามาถึงจุดหนึ่งซึ่งขัดแย้งกับแบบแผนหรือรูปสังคมในปัจจุบัน แบบการผลิตใดก้าวไปไกลกว่าวิธีที่เราพยายามจะเสียแล้ว สถานะการณ์เช่นนี้ก่อให้เกิดการสิ้นสุดของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุด

เองเกลไกกล่าวไว้ว่า ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ คนเรายังถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินกลายเป็นโชครวนในการผลิต ยิ่งการเกษตรพัฒนาไปมากเท่าไร การถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันในที่ดินยิ่งเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้ามากเท่านั้น ผลก็คือในที่สุดจะมาถึงเวลาซึ่งการถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันจำเป็นต้องทิ้งเสีย ถ้าในกระบวนการใดาเล็คติก เราก็จะพูดว่าการถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันถูก "ลบด่าง" (negated) ไป สังคมจะมีรากฐานอยู่บนการถือกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตโดยแต่ละบุคคลและการได้รับผลิตผลแห่งแรงงานของแต่ละบุคคลแทน

ในสมัยต่อมา การพัฒนาใดดำเนินต่อไป ความก้าวหน้าของการพัฒนาก่อให้เกิดความจำเป็นที่ว่า ปัจจัยการผลิตซึ่งแต่ละคนมีอยู่ และกระจุกกระจายกันนั้น จำเป็นต้องเอามารวมกันเสีย และปัจจัยในการผลิตของแต่ละคนนี้จะไม่สามารถทำให้เป็นพลังในการผลิตที่มีอำนาจได้ นอกเสียจากว่าจะต้องเปลี่ยนจากปัจจัยการผลิตของแต่ละคนมาเป็นปัจจัยการผลิตของสังคม โดยให้คนมาทำงานร่วมกัน ดังนั้นโรงงานของแต่ละคนต้องถูกแทนที่ เพราะไม่มีหลักประกันอย่างมั่นคงต่อการแทรกแซงต่อการกลับคืนมาของระบบชนชั้นกลาง ดังนั้น นี่จึงเป็นคำตอบต่อเหตุผลที่ว่าทำไมลัทธิคอมมิวนิสต์หรือมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์จึงไม่แพร่หลายอยู่เฉพาะใน

โซเวียตหรือในจีนคอมมิวนิสต์เท่านั้น

ดังโคลกลาวแล้วว่า การปฏิวัติเพื่อโค่นล้มชนชั้นกลาง แต่ความมุ่งหมายที่แท้จริงนั้นแล้ว หลังจากการปฏิวัติแล้ว อะไรจะมาแทนระบบสังคมของชนชั้นกลาง ความมุ่งหมายโดยริบควนของการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพก็คือ " เพื่อการสถาปนาระบบเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ" (Dictatorship of the Proletariat) ในหนังสือเรื่อง Critique of the Gotha Programme (๑๘๗๕)^{๓๖} มาร์กซอธิบายว่าเมื่อรัฐนายทุนถูกโค่นลงแล้ว วัตถุประสงค์ทาง ๆ ของลัทธิคอมมิวนิสต์จะปรากฏขึ้นทีละน้อย แต่ไม่ใช่โดยทันที เพราะว่าชนชั้นกรรมาชีพยังโง่เขลาเบาปัญญา โดยที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเพียงพอ จึงไม่สามารถจัดตั้งสังคมคอมมิวนิสต์อันแท้จริงขึ้นได้ในทันที ดังนั้น จะเกิดผลร้ายคือ

๑. พรรคนายทุนอาจก่อการปฏิวัติซ้อน เพื่อชิงอำนาจการปกครองกลับคืน

๒. ชนชั้นกรรมาชีพยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นชนชั้นปกครองได้

๓. ชนชั้นกรรมาชีพยังไม่ใ้เรียนรู้อธิปไตยอย่างแจ่มแจ้ง ดังนั้น คอมมิวนิสต์หัวหนาซึ่งเป็นผู้เรียนรู้อธิปไตยคอมมิวนิสต์จนจบทุกประการแล้ว จึงต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์อบรมสั่งสอนปวงชนให้พร้อมที่จะรับระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เพื่อแก้ไขอุปสรรค ๓ ประการดังกล่าว มาร์กซวางแนวว่าในระยะเวลาหนึ่ง ชนกรรมาชีพจะถูกปกครองโดยระบบเผด็จการซึ่งเรียกว่า "เผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ" โดยผู้นำที่รู้แจ้งเห็นจริงของปวงชนที่จะครองอำนาจต่อไป ได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์ เป็นผู้ปกป้องอบรมมวลชนให้พร้อมที่จะรับลัทธิ

๓๖

Marx, Karl, Critique of the Gotha Programme, (New York:

International Publishing, 1938), pp. 52 - 59

ปัญหาที่มีอยู่ว่า ถ้าจะถามวาระยะ เวลาที่พรรคคอมมิวนิสต์ทำหน้าที่
แทนชนชั้นกรรมาชีพ หรือระบบเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพนี้ จะสิ้นสุดลงเมื่อใด ?
มากฤษักไม่ได้ตอบปัญหานี้ อย่างไรก็ตาม ทั้งมาร์กซ์และเอนเกลส ตลอดจนสาวก
คนต่อมาคือเลนิน และสตาลิน ได้ย่ำวาระยะเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพเป็นระยะ
ที่ยาวนาน ซึ่งสตาลินได้พยายามอธิบายว่า ภาวะซึ่งระบบเผด็จการชนชั้นกรรมา
ชีพจะต้องทำให้สำเร็จนั้น ไม่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาสองสามปี ต้องใช้
ระยะเวลายาวนาน เพราะระหว่างนี้จะเกิดการขัดแย้งกันและ เกิดสงครามกลาง
เมือง ซึ่งชนชั้นกลางอาจพยายามยึดอำนาจกลับคืน ชนชั้นกรรมาชีพอาจชนะหรือ
พ่ายแพ้ ระหว่างนี้ยังต้องช่วยสร้างสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อวางราก
ฐานสำหรับลัทธิคอมมิวนิสต์ ต้องให้การศึกษาแก่ชนชั้นกรรมาชีพเพื่อจะจะสามารถ
ปกครองตนเองได้ ต้องอบรมสั่งสอนเปลี่ยนจิตใจพวกนายทุนให้เป็นไปตามแบบซึ่ง
จะเป็นสิ่งประกันได้ว่าไม่เป็นอันทรายต่อชนชั้นกรรมาชีพอีกต่อไป ภาวะเหล่านี้
ยากยิ่งและต้องคอยทำไปทีละเล็กทีละน้อย ยิ่งปฏิบัติตามภารกิจการกิจสำเร็จได้มากเท่า
ใด ระบบเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพจะเป็นสิ่งจำเป็นน้อยลงตามส่วนสัดส่วน ผลสุดท้าย
เมื่อปฏิบัติภารกิจได้เสร็จสิ้นทุกอย่าง คนเราก็จะได้อาศัยอยู่ในสังคมคอมมิวนิสต์
ที่แท้จริง ^{๓๗}

ที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้น เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลัทธิมาร์กซิสม์-
เลนินนิสม์ ซึ่งเป็นลักษณะประการสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก ดังใดกล่าว
มาแล้วว่า พรรคคอมมิวนิสต์มีลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์เป็นเครื่องชี้นำ และมี
ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นอุดมการณ์ ดังนั้น ถ้าพรรคการเมืองใดมีลัทธิคอมมิวนิสต์เป็น
อุดมการณ์และเพื่อบรรลุอุดมการณ์ดังกล่าวก็โดยผ่านการดำเนินการโดยมีลัทธิ

๓๗)

Stalin, J., The Foundations of Leninism, (New York:
International Publisher, 1932), p. 47

มาร์กซิสม์-เลนินนิสม์เป็นเครื่องนำทาง พรรคนักก็เป็นพรรคคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริง ดังนั้น หัวข้อศึกษาทั้งหมดในบทนี้ จึงถือว่าเป็นลักษณะที่สำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน การศึกษาถึงลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จำเป็นต้องศึกษาลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์เป็นสำคัญ เพราะพรรคคอมมิวนิสต์ไทยก็ถือว่าเป็นพรรคคอมมิวนิสต์พรรคหนึ่งในขบวนการคอมมิวนิสต์สากล พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ถือวาลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์ เป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของพรรค และพรรคได้ยึดมั่นตามลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์ตลอดมา พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือ "ลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ยึดมั่นโลกทัศน์วัตถุนิยมวิภาษและวัตถุนิยมประวัติศาสตร์ของลัทธิมาร์กซ์-เลนิน... มีแค่ลัทธิมาร์กซ์-เลนินเท่านั้นที่สามารถอธิบายกฎแห่งการขยายตัวของสังคมได้อย่างถูกต้อง... พรรคอาศัยหลักการที่สัจธรรมทั่วไปของลัทธิมาร์กซ์-เลนินประสานกับการปฏิบัติของการปฏิวัติประเทศไทยไปแก้ไขปัญหิต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากความเป็นจริง"^{๓๘} นอกจากนี้ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยัง "สามัคคีกับพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกบนพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ์-เลนินและลัทธิสากลนิยมของชนชั้นกรรมาชีพภายใต้คำขวัญที่ว่า "ชนชั้นกรรมาชีพทั่วโลกสามัคคีกัน"^{๓๙} นี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีลักษณะ เช่นเดียวกับพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก

^{๓๘} ระเบียบการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย หน้า ๓

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗

ในความพยายามที่จะปรับปรุงพรรคให้เข้มแข็งขึ้นมา พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เน้นถึงการยกระดับทางการเมืองของสมาชิกและทฤษฎีของพรรคด้วยการ "ศึกษาทฤษฎีมาร์กซิสม์-เลนิน... ถี้อเอาเอกภาพทางความคิดของลัทธิมาร์กซ์-เลนินเป็นรากฐาน"^{๕๐} นี่ก็เป็นหลักฐานอีกประการหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยคือลัทธิมาร์กซ์-เลนินกัน เรียกว่าเป็นทฤษฎีของพรรค.

^{๕๐} คำพยากรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๕, หน้า ๓๕, ๔๓

๒. หลักนโยบาย (Program)

เพื่อดำเนินการไปสู่ นโยบายการปฏิวัติของลัทธิมาร์กซีสต์-เลนินนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์มีบทบาทอย่างยิ่งในการนำมวลชนกรมาชีพ กำลังของคอมมิวนิสต์นั้นไม่ใช่มียุเฉพาะในโซเวียตหรือในจีนคอมมิวนิสต์เท่านั้น แต่ยังมีพรรคคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ ทั่วโลกซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและกันเป็นกำลังของคอมมิวนิสต์ควย รวมเรียกว่า ขบวนการคอมมิวนิสต์สากล (International Communist Movement)

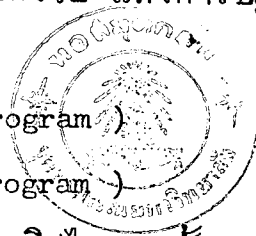
พรรคคอมมิวนิสต์ของแต่ละประเทศต้องการที่จะเปลี่ยนระบบสังคมของประเทศนั้นจากระบบเสรีประชาธิปไตยไปสู่ระบบคอมมิวนิสต์ วิธีการต่าง ๆ ที่คอมมิวนิสต์วางแผนการครองประเทศอย่างไร เราจะทราบได้จากหลักนโยบายของพรรค (Party Program) ในประเทศนั้นว่าพรรคคอมมิวนิสต์มีแผนการณ์อย่างไร มีนโยบายอย่างไร มีวิธีการปฏิบัติหรือกลวิธีอย่างไร จากหลักนโยบายของพรรค เราจะทราบได้ว่าใครเป็นศัตรูของพรรค เหล่านี้ ถ้าเราไม่สามารถหาหลักนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์นั้น ๆ ได้ ก็อาจหาได้จากโครงร่างของนโยบายพรรค หรือจากข้อตกลงในการประชุม หรือจากคำปราศรัย สุนทรพจน์ หรือปาฐกถาของบุคคลสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ หรือจากหนังสือใหม่ ๆ ที่ผู้นำพรรคคนสำคัญเป็นผู้แต่งเหล่านี้ และจะฉายเขาถาพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศนั้นเป็นพรรคที่ถูกตองตามกฎหมาย

หลักนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์โดยทั่วไป แห่งการปฏิบัติอาจแบ่งได้เป็น

๑. หลักนโยบายขั้นต่ำ (Minimum Program)

๒. หลักนโยบายขั้นสูง (Maximum Program)

หลักนโยบายขั้นต่ำ คือการปฏิวัติประชาธิปไตยชนชั้นกลาง (Bourgeois Democratic Revolution)) และ หลักนโยบายขั้นสูง คือการปฏิวัติสังคมนิยมชนชั้นกรมาชีพ (Proletarian Socialist Revolution) เพื่อให้สอดคล้อง



กับชั้นการปฏิวัติซึ่งมาร์กซ์ได้วางไว้ มาร์กซ์ได้กำหนดให้มีการปฏิวัติ ๒ ระยะเวลาคือ ระยะเวลาแรกเป็นการปฏิวัติระหว่างชนชั้นกลางต่อสู้กับพวกศักดินา ซึ่งมาในรูปการปกครองแบบระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ชนชั้นกลางพยายามเรียกร้องสิทธิของตน และเป็นหน้าที่ของชนชั้นกรรมาชีพจะต่อสู้ให้การสนับสนุนการต่อสู้ของชนชั้นกลาง ต่อระบบ ศักดินา และรอคอยระยะที่สองซึ่งพวกชนชั้นกรรมาชีพจะต่อสู้เพื่ออำนาจของตนเอง โดยโค่นอำนาจของชนชั้นกลางลง ดังนั้น การเป็นพันธมิตรกับชนชั้นกลางจึงเป็นกลยุทธ์ประการหนึ่งเท่านั้น ความจริงแล้วโค่นความเป็นปรปักษ์ชั้นมูลฐานระหว่างสองชนชั้นไว้เบื้องหลัง การปฏิวัติที่ชนชั้นกรรมาชีพโค่นล้มชนชั้นกลางนี้เราเรียกว่าเป็นการปฏิวัติประชาธิปไตยชนชั้นกลาง

นโยบายขั้นสูงเป็นผลสืบเนื่องมาจากขั้นแรก มาร์กซ์เห็นว่าการปฏิวัติประชาธิปไตยชนชั้นกลางเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องก่อให้เกิดขึ้น เพื่อการปฏิวัติสังคมนิยมชนชั้นกรรมาชีพจะโค่นตามมา การปฏิวัติสังคมนิยมนี้ก็คือการทำให้ระบบสังคมเป็นสังคมคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์ นั่นคือการโอนปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐ (Nationalization of Means of Production) ระบบการเกษตรรวมกัน (Collectivism of Agriculture) การปฏิวัติขั้นสองนั้น คอมมิวนิสต์ชั้นนำของโลกยังเห็นว่ายังอยู่อีกไกลนัก แมแต่เขาเขตุ่งเองก็เคยประกาศว่าในชีวิตของตนเองยังไม่หวังที่จะเห็นการปฏิวัติสังคมนิยมที่สมบูรณ์ ทั้งในโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์ ขณะนี้เพียงแต่ผ่านระยะการปฏิวัติขั้นแรกเท่านั้น และกำลังอยู่ในระยะระบบสังคมนิยม ซึ่งพยายามก้าวไปสู่การปกครองแบบคอมมิวนิสต์อยู่

มาร์กซ์เห็นว่า การพัฒนาขั้นสูงสุดของลัทธิทุนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นเป็นเงื่อนไข (prerequisite) อย่างหนึ่งของการปฏิวัติ ชนชั้นกรรมาชีพจะไม่สามารถยึดครองระบบทุนใดถ้าระบบนี้ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น ดังนั้น ในประเทศลาหลัง ชนชั้นกรรมาชีพต้องช่วยริบเร่งการพัฒนาของระบบทุน แมว่าตามกฎแห่งทฤษฎีการเพิ่มขึ้นแห่งความทุกข์ยาก (Law of Increasing Misery)

นี้อาจทำให้สภาพของกรรมกรเร็วกว่าเก่าก็ตาม ^{๕๑}

เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้นำคอมมิวนิสต์ทั้งหลายซึ่งได้พยายามหาแบบวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้กับการปฏิวัติประชาธิปไตย ทำอย่างไรชนชั้นกรรมาชีพจึงจะสามารถโค่นล้มระบบนายทุนได้ เป็นแบบสำหรับการปฏิวัติในประเทศทั่ว ๆ ไป ประการหนึ่งเป็นนโยบายแกกคอมมิวนิสต์นอกรัสเซียและจีนคอมมิวนิสต์ทั้งหมด โดยเฉพาะในประเทศคอกอพัฒนาในเอเชีย

แบบการปฏิวัติอาจแบ่งได้เป็น ๓ แบบ คือ ^{๕๒}

๑. ยุทธศาสตร์การปฏิวัติฝ่ายซ้าย (Left Strategy)

^{๕๑} ดูปรัชญาทางเศรษฐศาสตร์ของมาร์กซ์ในบทที่ ๒ ว่าด้วยการพัฒนาของระบบนายทุนจากระยะเริ่มขึ้นมาสู่ระยะสูงสุด ซึ่งเป็นระยะเสื่อมของระบบนายทุน นั่นคือ เป็นจุดหนึ่งซึ่งชนชั้นกรรมาชีพไม่สามารถถอยหนีได้อีกต่อไป และลุกฮือขึ้นทำการปฏิวัติ จุดนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่มาร์กซ์เห็นว่ากรรมกรต้องช่วยสร้างและพัฒนาระบบนายทุนใหม่มาถึงจุดนี้โดยเร็วด้วย

^{๕๒} Shen - Yu - Dai ได้แบ่งยุทธศาสตร์การปฏิวัติออกเป็นสองแนว เรียกว่าแนวมอสโคว์ (Moscow Line) และแนวปักกิ่ง (Peking Line) โดยพิจารณาจากการที่ผู้นำของคอมมิวนิสต์โซเวียตและจีนเป็นผู้วางหลักนโยบายนี้ ยุทธศาสตร์แนวมอสโคว์แบ่งออกเป็นกลยุทธ์ฝ่ายซ้ายและขวา อันเป็นผลมาจากการประชุมครั้งที่ ๒ ของคอมมิวนิสต์สากลในปี ๑๙๒๐ รวมด้วยเลนิน เอ็ม.เอ็น.รอย. จากอินเดียน, Suavbiet (Maring), และผู้แทนจากเปอร์เซีย คือ A.Sultan-Zade Shen - Yu - Dai, Moscow, Peking, and the Communist Parties of the Colonial Asia, (Center for International Studies, MIT,) July, 1954,

๒. ยุทธศาสตร์การปฏิวัติฝ่ายขวา (Right Strategy)

๓. ยุทธศาสตร์การปฏิวัติแบบเมา (Mao-ist Strategy)

๑. ยุทธศาสตร์ฝ่ายซ้าย รอย. เอ็ม. เอ็น. คอมมิวนิสต์อินเดียเป็นคนที่คิดขึ้น รอย. มองปัญหาได้ลึกซึ้งมากกว่าเลนินเพราะเขาเป็นชาวเอเชียและมองเห็นปัญหาของชาวเอเชียด้วยกันดี โดยไซสถานะการณ์ในประเทศอินเดียเป็นข้อสมมติพื้นฐาน ในรายงานของเขาเกี่ยวกับสถานะการณ์ในอินเดียซึ่งลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ปรากฏการณ์ฉบับวันที่ ๒๙ ก.ค. ๑๙๖๐ เขากล่าวว่า ความสำเร็จของขบวนการปฏิวัติในยุโรปขึ้นอยู่กับขบวนการปฏิวัติในเอเชียโดยสิ้นเชิง ถ้าปราศจากซึ่งชัยชนะของขบวนการปฏิวัติในเอเชียแล้ว ลัทธิคอมมิวนิสต์ในยุโรปอาจถูกทำลายโดยอิทธิพลนายทุนซึ่งกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติมาจากเอเชีย และสามารถที่จะนำกำไรส่วนเกินมาแจกจ่ายแก่กรรมกร เพื่อเอาชนะจิตใจกรรมกรและทำลายขบวนการปฏิวัติในประเทศอาณานิคมได้ โดยการให้สินบนแก่กรรมกรในโรงงานของตนเอง นายทุนก็สามารถชูดริคเอเชียได้ต่อไป ดังนั้น คอมมิวนิสต์สากลควรหันมาส่งเสริมการปฏิวัติในเอเชีย เมื่อการปฏิวัติในเอเชียได้รับผลสำเร็จ นายทุนก็ไม่สามารถชูดริคกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติจากเอเชียได้อีกต่อไป และจะไม่มีกำไรในการผลิต เมื่อไม่มีกำไร ก็ไม่สามารถแบ่งปันกำไรให้เป็นสินบนแก่กรรมกรได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ กรรมกรในยุโรปก็บรรลุชัยชนะแห่งการปฏิวัติได้โดยมีรากฐานอยู่บนการปฏิวัติเอเชียนั่นเอง

๕๓

J.X.Eudin & R.C. North, Soviet Russia and the East.1920-1927,

A Documentary Survey, (Stanford University Press), Cal., (1957) p. 40

นำมาอ้างในหนังสือของ

Brimmel, J.H. Communism in Southeast Asia: A Political

Analysis (London, Oxford University Press, 1959), p. 41

รอย. เรียกร้องให้คอมมิวนิสต์สนับสนุนการปฏิวัติในเอเชีย เขา
กล่าวว่า ในประเทศอาณานิคมในเอเชีย มีขบวนการปฏิวัติอยู่สองแบบ แบบแรก
เป็นขบวนการปฏิวัติของนายทุนซึ่งต่อสู้เพื่อความเป็นเอกราชแห่งชาติ แต่ยังคงอยู่
ภายใต้การปกครองของนายทุน ส่วนอีกแบบเป็นการต่อสู้ของชาวนาและกรรมกร
ที่ยากจนและไร้เวลาเพื่อปลดแอกตนเองจากลัทธิจักรวรรดินิยมรูปใดก็ตามที่แสวง
ผลประโยชน์หลังของพวกเขา ดังนั้น ภาวะโดยริบควนของคอมมิวนิสต์ก็คือรวบรวม
รวมชาวนาและกรรมกรเข้าด้วยกัน นำพวกนี้ไปสู่การปฏิวัติและการสถาปนา
สาธารณรัฐแบบโซเวียต รอยกล่าวต่อไปว่า "การปฏิวัติเอเชียขั้นแรกไม่จำเป็นต้อง
ต้องเป็นคอมมิวนิสต์ แต่ถาวรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้นำในการปฏิวัติแล้ว มวลชนทั้ง
หลายที่ทำการปฏิวัติได้เดินไปสู่ทางที่ถูกต้องในการบรรลุลัทธิประสคบนปลาย"^{๕๕}

กลยุทธ์ฝ่ายซ้าย เป็นการเสนอให้พรรคคอมมิวนิสต์ร่วมมือกับชนชั้น
กรรมมาชีพและชาวนาในการต่อสู้กับพวกนายทุน ซึ่งผู้นำคอมมิวนิสต์รัสเซียได้นำ
มาประยุกต์และพัฒนาเป็นกฎ นำมาใช้กับประเทศที่มีการอุตสาหกรรมเจริญแล้ว
เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้น ซึ่งจะถือว่าระบบนายทุน เป็นศัตรู
สำคัญ (chief Enemy) เนื่องจากเป็นประเทศอุตสาหกรรม ดังนั้น ชนชั้นกรรม
กร จึงมีจำนวนมากและเป็นพวกที่เป็นประโยชน์ในการปฏิวัติรวมควยชาวนา ส่วน
ผู้ที่ควบคุมการปฏิวัติตามยุทธศาสตร์แบบนี้ คือชนชั้นกรรมมาชีพนั่นเอง การเขาหา
ชนชั้นกรรมมาชีพและชาวนาต่อสู้กับนายทุนนี้ อาจเรียกได้ว่าเป็นแนวร่วมจาก
เบื้องล่าง

๒. ส่วนยุทธศาสตร์ฝ่ายขวา ใช้กับประเทศที่ยังไม่ได้เป็นประเทศนายทุนที่แท้จริง
อุตสาหกรรมยังไม่เจริญ เพราะสังคมของประเทศแบบนี้ พวกเจ้าของที่ดินจะมี
อำนาจและอิทธิพลมากที่สุด และพวกจักรวรรดินิยมต่างประเทศกำลังหาทางจะเอา

ที่ดินมาตั้งเป็นโรงงานอุตสาหกรรม จึงพยายามแผ่อิทธิพลเข้าไป พรรคคอมมิวนิสต์ จึงถือว่า พวกเจ้าของที่ดิน หรือระบบศักดินา เป็นศัตรูสำคัญอันดับแรก และ จักรวรรดินิยมต่างประเทศ เป็นศัตรูสำคัญรองลงมา ทั้งสองพวกนี้ จะต้องถูกกำจัดออกไป พวกที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิวัติแย่งการปกครองมาจากเจ้าของที่ดินคือ ชนชั้นกลาง ทั้งนี้เพราะว่าสังคมในประเทศยังไม่พัฒนาคานอุตสาหกรรม ชนชั้นกรรมกรมีจำนวนน้อย ไม่มีจำนวนมากพอที่จะเป็นกำลังในการปฏิวัติได้ ส่วนชาวนานั้นแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีเป็นจำนวนมากก็จริง แต่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเจ้าของที่ดิน ถูกกดขี่โดยพวกเจ้าของที่ดิน ไม่สามารถยืนหยัดขึ้นต่อสู้กับเจ้าของที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่พวกชนชั้นกลาง เป็นพวกเป็นประโยชน์ต่อการปฏิวัติและควบคุมการปฏิวัติ ทั้งนี้เพราะพวกนี้เกิดการขัดแย้งต่อผลประโยชน์จากระบบศักดินา ต้องการใช้ที่ดินโดยเสรีไม่ถูกจำกัดเช่นที่เป็นอยู่ และพรรคคอมมิวนิสต์จากต่างประเทศจะคอยช่วยเหลือสนับสนุนชนชั้นกลางแย่งการปกครองจากเจ้าของที่ดิน

กลยุทธ์ฝ่ายขวาเป็น "แนวร่วมจากเบื้องบน" นั่นคือ ร่วมมือกับนายทุนหรือพรรคสังคมนิยมหรือกับขบวนการกอบกู้เอกราชซึ่งเป็นชนชั้นกลาง โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์ดำรงความเป็นผู้นำ ดำเนินการปลดปล่อยประเทศจากระบบศักดินาจากระบบจักรวรรดินิยมต่างประเทศ เพื่อเป็นรากฐานการปฏิวัติของชนชั้นกรรมมาชีพซึ่งจะตามมา ยุทธศาสตร์แบบนี้ยังไม่ถือว่านายทุนภายในประเทศเป็นศัตรูอย่างน้อยก็ในขณะนี้ เพราะจำต้องใช้พวกนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิวัติ

กลยุทธ์ฝ่ายซ้ายยอมรับว่าการปฏิวัติต้องมีสองขั้นเช่นกัน คือ ขั้นแรกเป็นการปฏิวัติประชาธิปไตยชนชั้นกลาง และขั้นที่สอง เป็นการปฏิวัติสังคมนิยมชนชั้นกรรมมาชีพ

๓. ยุทธศาสตร์การปฏิวัติแบบเหมา (Mao-ist Strategy) หรือลัทธิเหมาถือกำเนิดในปี ๑๙๕๐ - ๑๙๕๕ เป็นการนำหลักการของลัทธิมาร์กซ์-เลนิน มาใช้ตามแบบของจีน พรรคคอมมิวนิสต์จีนโดยเฉพาะเหมาเซตุงได้พัฒนาอุดมการณ์ ซึ่งอาจจะเรียกว่าลัทธิเหมาก็ได้ แม้ว่าจีนจะอ้างว่าเป็นความคิดของเหมาเซตุง แต่ทุกส่วนก็เป็นไป

คามแบบของเลนินและสตาลิน เอมารวมกันเข้าในรูปใหม่และปรับให้เข้ากับสภาพการณ์ใหม่ จึงอาจว่าคนได้พัฒนาการปฏิวัติโดยเฉพาะเป็นแบบเดียวในโลก เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่คอมรคกของลัทธิมาร์กซ์-เลนิน

ยุทธศาสตร์แบบเมอแมงออกเป็นสองกลวิธี คือ แนวร่วมชนสี่ชั้น

(Four-class Alliance) และการใช้กำลัง (Use of Force)

กลวิธีแนวร่วมชนสี่ชั้น ถูกกำเนิดจากบทความต่าง ๆ ของเมอแมง ในงานการเมือง ^{๕๕} กลวิธีแบบนี้ถือว่าสำคัญอันดับแรกของการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์คือ จักรวรรดินิยมต่างประเทศ ที่สำคัญรองลงมาคือ เจ้าของที่ดิน และ พวกนายหนา (Compradores) เนื่องจากจีนถูกแสงหาผลประโยชน์จากจักรวรรดินิยมตะวันตก ซึ่งพยายามมีอิทธิพลเหนือจีน พยายามกอบโกยทรัพย์สินกรรมชาติจากจีนเพื่อป้อนโรงงานของตน พวกเจ้าของที่ดินเป็นพวกที่เกี่ยวข้องกับจักรวรรดินิยมต่างประเทศในการให้ ให้เช่าที่ดินเพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนพวกคอมปราโครนั้นเอาให้ความช่วยเหลือจักรวรรดินิยมต่างประเทศเป็นนายหนา ตัวกลางในการซื้อครีตประชาชน ดังนั้น ที่ครูเหล่านี้จะตองกำจัดออกไปให้หมด ส่วนพวกที่เป็นประโยชน์ในการปฏิวัติคือ ชนชั้นกรรมาชีพ ชาวนารวมมือกับ นายทุนนอย (Petty Bourgeoisie) นายทุนชาติ (National Bourgeoisie) นายทุนนอยคือพวกมีทุนนอย มีโรงงานเล็ก ๆ หรือมีร้านค้าเล็ก ๆ นายทุนชาติคือ

^{๕๕} ดูบทความของเมอแมง เหล่านี้ เช่น The Chinese Revolutions and the Chinese Communist Party (1939), On the New Democracy (1940), On People's Democratic Dictatorship (1949), An Analysis of the Classes in Chinese Society นำมาอ้างในหนังสือของ Mao Tse-tung, Selected Writings, Vol.L, (N.Y., International Publishing Co.Inc., 1953.)

พวกนายทุนใหญ่ แต่รักชาติมาก และเป็นศัตรูกับจักรวรรดินิยมต่างประเทศ^{๔๖}
สำหรับผู้นิยมการปฏิวัติโคแก พรรคคอมมิวนิสต์

กลวิธีแนวร่วมชนชั้น เทากับเป็นแนวร่วมจากเบื้องล่างและแนวร่วม
จากเบื้องบน พรรคคอมมิวนิสต์ในเอเชียความร่วมมือกับชนชั้นกลางภายในประเทศ
แม้ว่าพวกนี้จะ "อ่อนแอ" และ "อ่อนไหวง่าย" ตามที่หลิว เจา ซี ประกาศไว้^{๔๗}
แต่พวกชนชั้นกลางเหล่านี้ยังคงต่อต้านจักรวรรดินิยมในระยะเวลาหนึ่ง และในขอบ
เขตที่จำกัด

ถึงแม้ว่าเม่าเซตุงไม่เชื่อใจชนชั้นกลาง แต่แทนที่จะกำจัดพวกนี้ออกไป
เสียตั้งแต่แรก เม่าเซตุงไม่ทำเช่นนั้น เขาปล่อยให้พวกนี้ดำรงอยู่และสนับสนุนให้
พวกชนชั้นกรรมาชีพชาวนา ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ภายในประเทศเขา
ร่วมมือกับชนชั้นกลาง และจะร่วมมือกันเฉพาะระยะเวลาที่ชนชั้นกลางต่อต้านจักรวรรดิ
นิยมต่างประเทศและภายในขอบเขตจำกัดเท่านั้น เมื่อมีการปฏิวัติประชาธิปไตย
ชนชั้นกลาง เมื่อจักรวรรดินิยมต่างประเทศถูกกำจัดออกไปเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์
ภายในประเทศมีอำนาจมากขึ้น ชนชั้นที่หัว "ปฏิวัติ" น้อยที่สุด หรือพวก "ลาหลัง"

^{๔๖} เม่าโคอิบายลักษณะของชนชั้นและชนชั้นทั้งสี่ในสังคมจีนไว้อย่าง
ละเอียดในหนังสือของเขาเรื่อง Mao Tse-tung, Selected Works, Vol. III,
(London, Laurence & Wishart, 1952), pp. 89 - 95.

^{๔๗} หลิวเจาซีกล่าวสุนทรพจน์ทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อ ๑๖ พ.ย. ๑๙๔๘
เมื่อ ๒๓ พ.ย. ๑๙๔๘ นำมาอ้างในหนังสือของ Barnett, Doak A., Communist
China and Asia; Challenge to American Policy, Published for the Council
on Foreign Relations, (N.Y., Harper, 1960), p. 156



(reactionary) มากที่สุด คือพวกชนชั้นกลางนั่นเอง จะถูกกำจัดออกไป นายทุนชาติซึ่งเป็นพวก "ทรยศต่อการปฏิวัติ" จะถูกกำจัดออกไปเมื่อถึงเวลาอันเหมาะสม ก็จะกำจัดพวกนายทุนน้อย และชาวนาที่ร่ำรวย

กลยุทธ์การใช้กำลัง เป็นวิธีการอีกแบบหนึ่งในยุทธศาสตร์แบบแมคคิงไคกลาวไวในบทที่ ๒ ถึงลักษณะของการปฏิวัติว่า การใช้ความรุนแรงเป็นลักษณะประการหนึ่งแห่งการปฏิวัติ แต่ลักษณะการต่อสู้ด้วยกำลังแบบเมานี้ประกอบด้วยปัจจัยบางประการซึ่งมีลักษณะพิเศษแตกต่างออกไป คือ

ก. แผนการระยะยาวที่กำหนดไว้แต่แรกเริ่ม คือการจัดตั้งกองกำลัง โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้นำ

ข. สมาชิกของกองกำลังนี้ส่วนใหญ่มาจากชาวนาที่ยากจนมากกว่าชนชั้นกรรมกร

ค. กองกำลังนี้ไม่เป็นเพียง "กองทัพช็อก" (Shocked Troops) เท่านั้น แต่ยังสามารถดำเนินการรบบแบบกองโจร เช่นเดียวกับทำการรบในแนวหน้าได้ และเป็นกองทัพเพื่อการผลิตทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับความเติบโตทางการเมือง

ง. พื้นที่เป้าหมายของกองกำลังคือ เขตรอบเมืองมากกว่าเขตในหัวเมือง

^{๕๕} เกี่ยวกับเรื่องการใช้กำลัง คุณผลงานของเมาเซตุง คั้งนี้ Overthrow the Landlords' Armed Forces, Established the Peasants' Armed Forces (1927); Why Could China Red District Exist (1928), Strategic Problems of the Chinese Revolutionary War (1936) ซึ่งนำมารวมไว้ใน Mao Tso-tung, Selected Writings, Peking, Jen Min, Vol.1, (N.Y. International Publishing Co.Inc., 1953)

จ. ความมุ่งหมายของกองกำลังถือ การจัดตั้ง "พื้นที่ปลดปล่อย" (Liberated area) หรือ "ฐานทัพแดง" (Red Base) เสริมกำลังในพื้นที่เหล่านี้จนสามารถตอบโตชวาทีกได้

ข. จุดประสงค์ของกองกำลังคือสงครามยืดเยื้อ (Protracted Warfare) วิธีการเหล่านี้ เมาเป็นคนคิดขึ้นภายหลังจากการพ่ายแพ้ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในปี ๑๙๒๗ ในทางสี่และยูนนาน

ยุทธศาสตร์แบบเมากี้ถือว่าเป็นแบบสำหรับประเทศในเอเชียทั่วไป เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองหลายประการเป็นแบบเดียวกับจีน แมตแตมอสโควก็ยังประกาศยอมรับว่า ลัทธิเมากี้เป็นแบบเหมาะกับชาวเอเชียทั้งหมด^{๕๐} และยังได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นการรวมกันกับชนชั้นกลางในแนวร่วม ขณะเดียวกัน ก็ถือว่าจะใช้กำลังเฉพาะ "ที่ใดและเมื่อใดก็ตามที่มีโอกาส"^{๕๑} ลักษณะทางการจัดตั้ง (Organization)

พรรคคอมมิวนิสต์มีลักษณะทางการจัดตั้งเป็นแบบ "ประชาธิปไตยรวมศูนย์" (Democratic Centralism) ซึ่งเป็นลักษณะของพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก ไม่เพียงแต่พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียเท่านั้น หลักการของประชาธิปไตยแบบ

^{๕๐} หนังสือพิมพ์ ปรภาพคา เดือนมิถุนายน ๑๙๔๔ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐบาลที่พิมพ์แถลงการณ์ของหลิว เจา ซี ที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์ควรร่วมมือกับชนชั้นกลาง และนำมาอ้างในหนังสือของ Y Thayer, Philip, Natioanlism and Progress in Free Asia, (Baltimore, the John Hopkins Press, 1950), p. 311

^{๕๑} คุบทความของ Dr. Milton Sacks, "The Strategy of Communism in Southeast Asia" นำลงในหนังสือ Pacific Affairs, Sept., 1950

รวมศูนย์มี ๔ ประการคือ

๑. การตัดสินใจทุกอย่างต้องใช้คะแนนเสียงข้างมาก (majority voting) การเลือกตั้งสมาชิกพรรคให้ดำรงตำแหน่งใดก็ตาม ต้องใช้วิธีการลงคะแนนเสียงข้างมากเป็นสำคัญ

๒. เมื่อมีการตัดสินใจปัญหา การกำหนดนโยบายหรือมีการเลือกตั้งบุคคลในพรรคให้ดำรงตำแหน่งเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทุกคนที่ลงคะแนนเสียงคัดค้านนโยบายหรือการเลือกตั้งจะต้องยอมรับเจตนารมณ์ของคะแนนเสียงข้างมาก และจะต้องสนับสนุนอย่างแข็งขันด้วย แม้วาคนจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

๓. องค์การนำชั้นสูง เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว มีอำนาจเหนือองค์การนำชั้นล่างอย่างเต็มที่ แมวาท้องการนำชั้นล่างจะเป็นผู้เลือกองค์การชั้นสูงขึ้นมาก็ตาม นัยหนึ่ง ข้อตัดสินใจหรือนโยบายขององค์การนำชั้นสูงมีผลผูกมัดต่อองค์การชั้นต่ำ

๔. องค์การนำชั้นสูงจะต้องมีการตรวจสอบองค์การนำชั้นต่ำเสมอ และปลดสมาชิกทุกคนที่แสดงความไม่จงรักภักดีต่อพรรคหรือขาดสมรรถภาพออกเสีย ในการปฏิบัติที่แท้จริงหมายความว่าองค์การนำชั้นสูงจะปลดทุกคนที่ไม่สนับสนุนตน ออกจากองค์การนำชั้นล่าง ด้วยเหตุนี้ จึงเชื่อใจว่าองค์การนำชั้นบนจะได้รับเลือกตั้งอีก เนื่องจากตนได้ขับไล่ฝ่ายที่คิดว่าจะไม่ลงคะแนนเสียงให้ตนในองค์การนำชั้นล่างออกหมดแล้ว

ดังนั้น ข้อใหญ่ใจความของระบบ "ประชาธิปไตยรวมศูนย์" ก็คือว่า เมื่อกลุ่มใดมีอำนาจอยู่ในองค์การนำชั้นสูง ไม่มีใครมาไต่ต้อนออกได้ ทั้งนี้เพราะไม่มีฝ่ายปฏิบัติกับตนในองค์การนำชั้นต่ำอีกแล้ว วิธีการที่ขจัดพวกที่ "ไม่ซื่อสัตย์" เหล่านี้ออก ในภาษาคอมมิวนิสต์เรียกว่า "การกวาดล้าง" (purge) น่าสังเกตว่าการขับไล่ทุกครั้งจะต้องอ้างเรื่องความจงรักภักดีต่อพรรคเป็นประจำ แต่แท้จริงเป็นเรื่องของความภักดีต่อตัวบุคคลมากกว่า ไม่ใช่เพราะขาดความจงรักภักดีต่ออุดมการณ์คอมมิวนิสต์

ในองค์การนาชาทิจองคอมมิวนิสต์ นับตั้งแต่สมัยโคมินเทอร์น ซึ่งเรา

ถือว่าเป็นองค์การคอมมิวนิสต์นานาชาติที่แท้จริงเป็นต้นมา การจัดรูปองค์การเป็นไปตามแบบ "ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์" ทั้งสิ้น ในระดึบนานาชาติ พรรคคอมมิวนิสต์แต่ละประเทศจะต้องเคารพเชื่อฟังองค์การนำ นั่นคือพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย และจะต้องปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดโดยพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ซึ่งในฐานะที่เป็นประเทศแรกที่เปลี่ยนระบบสังคมจากเสรีนิยมมาเป็นสังคมนิยม จึงสมควรเป็นหัวหน้า ซึ่งหัวหน้าคอมมิวนิสต์ชั้นนำของรัสเซียก็ได้ประกาศนโยบายเช่นนี้ อย่างแจ่มชัดแล้ว

"ประชาธิปไตยรวมศูนย์" นี้ เป็นหลักการแห่งความคิดของพรรค คือ วัตถุประสงค์ของมันก็คือ เป็นองค์การเพื่อสู้รบ (Combat Organization) ฐานคือ ทฤษฎีพรรค และมีฐานะเป็นผู้พิทักษ์ขบวนการแห่งประวัติศาสตร์ ดังนั้นจึงต้องไม่มีประชาธิปไตยภายในพรรค เลนินเชื่อว่า พรรคควรถูกสร้าง "จากเบื้องบน" มากกว่า "จากเบื้องล่าง" เลนินเป็นคนสร้างคำว่า "ประชาธิปไตยรวมศูนย์" เพื่อชี้ให้เห็นว่า เป็นการรวมกันในลักษณะสองประการในความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับมวลชน นั่นคือ ต้องมีการนำอย่างเข้มงวดมาจากศูนย์กลางเล็ก ๆ และมวลชนจำนวนมาก "เขารวมควย" อย่างกว้างขวางในกิจกรรมของพรรคซึ่งบัญชามาจากเบื้องบน

ต่อมา คำว่า "ประชาธิปไตยรวมศูนย์" นี้ เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางเพราะเป็นลักษณะพิเศษประการหนึ่งสำหรับพรรคการเมืองที่ตองการจะเรียกตัวเองว่าเป็นพรรคคอมมิวนิสต์

"พรรคการเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคอมมิวนิสต์สากล จะต้องสร้างขึ้นบนหลักการของประชาธิปไตยรวมศูนย์ ในสมัยปัจจุบันซึ่งเป็นสมัยแห่งสงครามกลางเมือง พรรคคอมมิวนิสต์จะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ก็ต่อเมื่อการจัดตั้งในลักษณะที่รวมศูนย์มีวินัยเหล็กแบบวินัยของทหาร และศูนย์กลางของพรรคต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจจริง มีอำนาจบงการอย่างกว้างขวางและเป็นที่เชื่อถือของสมาชิก

พรรค"^{๕๑}

สตาลินให้ความเห็นเช่นเดียวกันนี้ว่า ภายในพรรคจะปล่อยให้แตกแยกเป็นหลายฝ่ายไม่ได้ เพราะจะทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแห่งเจตนารมณ์ของพรรคสูญสิ้นไป ทำให้วินัยอ่อน และจะไม่มีระบอบเผด็จการภายในพรรค (ระบอบเผด็จการชนชั้นกรรมาชีพ) ดังนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จะให้ "เสรี" ภายในพรรคไม่ได้ นอกจากเป็นประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ดังกล่าวเท่านั้น

สันนิบาตคอมมิวนิสต์ (The League of the Communists) 1847-1852

แถลงการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ (Manifesto of the Communist Party)

เดือนกุมภาพันธ์ ๑๘๔๘ ซึ่งมาร์กซ์และเอนเงิลเรียกร้องให้ "กรรมกรทั่วโลกจงสามัคคีกัน" สร้างขึ้นมาเพื่อสันนิบาตคอมมิวนิสต์ สันนิบาตนี้ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นขบวนการชนชั้นกรรมาธิกรรสาถลแรกที่สุด ได้พัฒนามาจาก Bund der Gerechten (Federation for the Just) อันเป็นสหพันธ์กรรมกรเยอรมันของพวกเขา

^{๕๒}

ภาษาอังกฤษเขียนไว้ว่า "13. The parties affiliated to the Communist International must be built up on the principle of Democratic centralism, In the present epoch of acute civil war the Communist Party will be able to perform its duty only if it is organised in the most centralised manner, only if iron discipline bordering on military discipline prevails in it, and if its party centre is a powerful organ of authority, enjoining wide powers and the general confidence of the members of the party.

เยอรมันที่ลี้ภัยมายังกรุงปารีสในสมัย Restoration ^{๕๓} Bund DER Gerechten
นี้ได้มีการติดต่อกับสมาคมปฏิวัติของฝรั่งเศส เช่น Societe des Saisons
ซึ่งมี Blanqui เป็นหัวหน้า

สมาชิกชั้นนำหลายคนของ Bund เช่น Karl Schapper & Heinrich
Bauer ต้องหนีไปลอนดอนเนื่องจากมีส่วนร่วมในการจลาจลซึ่งจัดขึ้นโดย Societe
des Saisons ลอนดอนจึงกลายเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานของพวกนี้ ในปี
๑๘๘๗ สมาชิกของ Bund ในกรุงลอนดอนได้มีจดหมายขอรองให้มารกซ์และเอนเงิล
ซึ่งขณะนั้นกำลังดำเนินงานของสำนักงานติดต่อกอมมิวนิสต์ (Communist
Correspondence Bureau) ในกรุงบรัสเซลอยู่ ให้รวมมือกับองค์การ Bund
ควย มารกซ์และเอนเงิลคัดกลง และในฤดูร้อนปี ๑๘๘๗ มีการประชุมพรรคครั้งแรก
(First Congress) ในกรุงลอนดอนซึ่งต่อมาเรียกตนเองว่า "สันนิบาต
คอมมิวนิสต์" การประชุมครั้งแรกที่ประชุมโครงการธรรมนูญขึ้นและลงมติยอมรับโดย
การประชุมครั้งที่สองในปีเดียวกัน ธรรมนูญนี้กำหนดให้องค์การนิติบัญญัติ (legislative
organ) คือสมัชชา (Congress) ซึ่งจะประชุมกันประจำปี และให้มี "คณะ
กรรมมาธิการกลาง" (Central Committee) เป็นองค์การบริหาร ^{๕๔} ในการ

^{๕๓}
คือสมัยที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๘ แห่งฝรั่งเศสกลับมาเสวยราชสมบัติในปี
ปี ๑๘๑๕ หลังจากการรบที่วอเตอร์ลู

^{๕๔}
มาตรา ๒๑ ของธรรมนูญสันนิบาตคอมมิวนิสต์ "คณะกรรมมาธิการ
กลางเป็นองค์การบริหารของสันนิบาต และเป็นผู้เสนอรายงานต่อสมัชชา" มาตรา
๒๐ " สมัชชาเป็นองค์การนิติบัญญัติของสันนิบาต..." (Art.21 The Central
Committee is the executive authority of the whole League, and as such
render account to the Congress Art.30 The Congress is the legislative
authority of the League.)

ประชุมครั้งที่ ๒ มาร์กซ์และเอนเงิลได้รับมอบหน้าที่ให้ร่างโครงการ (Manifesto) ของสันนิบาตซึ่งมารักขเสนอแถลงการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์" (Manifesto .of the Communist Party) แถลงการณ์มารักขกลางในกรุงลอนดอนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๑๘๔๘ และพิมพ์แพร่หลายในกรุงลอนดอนในเดือนเดียวกันนั้นเอง (แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายจนกระทั่งปี ๑๘๖๕ - ๑๘๗๐)

วัตถุประสงค์ของสันนิบาตนี้ คือ "โค่นพวกนายทุน ตั้งระบอบการปกครองชนชั้นกรรมาชีพ ทำลายระบบสังคมนายทุนซึ่งมีรากฐานอยู่บนความขัดแย้งระหว่างชนชั้น และเริ่มตนระบบสังคมใหม่ซึ่งจะไม่มีชนชั้นหรือทรัพย์สินส่วนบุคคล"^{๕๕}

ในความพยายามที่จะขยายการปฏิวัติไปทั่วยุโรป สมาชิกของคณะกรรมการกลางซึ่งเป็นผู้ลี้ภัยมาสู่ฝรั่งเศสหลายคนเดินทางกลับไปยังบ้านเมืองของตน ดังนั้น ระยะเวลาสันนิบาตเสียสมาชิกไปประมาณ ๓/๔ สมาชิกเหล่านี้พยายามก่อการปฏิวัติในรัฐ Rhine, Hesse, Prussia & Saxony ส่วนมาร์กซ์และเอนเงิลก็เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Die New Rhineniche Zeitung ในเมืองโคโลญน์ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๑๘๔๘ การปฏิวัติล้มเหลว พวกนักปฏิวัติต้องเดินทางกลับมาลอนดอนอีกครั้งหนึ่งในเดือนพฤศจิกายน ๑๘๔๘

มีการพิจารณาคดีสมาชิกของสันนิบาตในเยอรมันนี้ โดยเฉพาะคดี Cologne Communist Trial ทำให้การดำเนินงานของสันนิบาตซึ่งเป็นองค์การโค่นล้มต้องหยุดชะงักหลังจากประกาศคำพิพากษาเพียง ๒ - ๓ วัน คือเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๑๘๕๒ สันนิบาตก็ยอมรับข้อเสนอของมาร์กซ์ให้ยุติการดำเนินการโดยสิ้นเชิง

^{๕๕} มาตรา ๑ ของธรรมนูญสันนิบาตชาติ "วัตถุประสงค์ของสันนิบาต คือโค่นพวกนายทุน ตั้งการปกครองชนชั้นกรรมาชีพ ทำลายระบบสังคมนายทุนซึ่งมีรากฐานอยู่บนความขัดแย้งระหว่างชนชั้นและ เริ่มตนระบบสังคมใหม่ซึ่งจะไม่มีชนชั้นหรือทรัพย์สินส่วนบุคคล"

สมาคมกรรมกรนานาชาติ หรือสากลที่ ๑ (International Working

Men's Association or the First International) ^{๕๖} ๑๘๖๔-๑๘๗๖

๒ - ๓ ปีต่อมา มาร์กซและเพื่อนของเขาเช่น เองเกล และ Liebknecht ซึ่งหนีภัยไปอยู่ที่กรุงลอนดอน ยังคิดที่จะนำความคิดแห่งความเป็นหนึ่งอันเดียวกันของชนชั้นกรรมกรทั่วโลกมาใช้อีก ในปี ๑๘๖๐ สถานะการณ์ในประเทศต่าง ๆ ช่วยให้มีการเตรียมตัวเพื่อจัดตั้งขบวนการกรรมกรสากลได้ เพราะวาระบบเสรีนิยมขณะนั้นช่วยให้ชนกรกิจร่ำรวยมาก ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นกรรมกรยากจนอย่างแสนสาหัส สงครามกลางเมืองเดือนกุมภาพันธ์ (February Civil War) ทำให้ฝ่ายในอังกฤษขาดแคลน ในโรงงานปั่นฝ้ายกรรมกรต้องว่างงานทั่วไปในปี ๑๘๖๓ มีการเดินขบวนของกรรมกรในอังกฤษและฝรั่งเศสสนับสนุนชาวโปแลนด์ต่อต้านระบบซาร์แห่งรัสเซีย และเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๑๘๖๔ มาร์กซและบรรดาหัวหน้ากรรมกรแห่งประเทศอังกฤษและฝรั่งเศสได้มารวมประชุมกัน ณ หองโถงของโบสถ์มาร์ติน กรุงลอนดอนเพื่อปรึกษาและวางนโยบายที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ในที่ประชุมครั้งนี้ มาร์กซเป็นตัวแทนกรรมกรเยอรมัน การประชุมครั้งนี้เรียกว่า สากลที่ ๑ (First International) มีการพิจารณาสถานะของชาวโปแลนด์ฐานะของกรรมกรในประเทศอุตสาหกรรม ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อทำงานตามโครงการและนโยบายขององค์การ ^{๕๗} ให้สำนักงานใหญ่ของกรรมกร

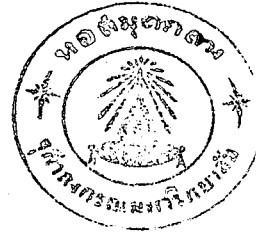
^{๕๖} รายละเอียดของสากลที่ ๑-๓ Wolfe, Bestram D., Marxism, One hundred years in the life of the Doctrine, (N.Y: The Diet Press, 1965), Part V. The Flow in the Foundation, Chapper 14-First International, Chpt. 15-Second International, Chpt. 16 Third Int.

^{๕๗} คณะกรรมการกลางประกอบด้วยผู้แทนจากฝรั่งเศสคือ Le Lubea & Bosquet จากอิตาลี คือ ,ajon-Luici Wolff, Mazzinni's private secretary & Xlama ชาวโปแลนด์คือ G.E. Holthor จากสวีเดน Nusperli ชาวอังกฤษส่วนหนึ่ง รวมทั้ง Odgar, Marx & Eccarius

นานาชาติตั้งอยู่ในกรุงลอนดอน ส่วนคณะกรรมการมาชิกาวยอมหนักให้ตั้งขึ้นตามนคร
หลวงที่สำคัญ ๆ ที่ประชุมโคขอรองใหม่มาร์กสร้างแผนการดำเนินงานขององค์การ
กรรมกรโซเชลลิสต์แห่งยุโรปและอเมริกา แต่ในการร่างแผนการนั้น มาร์กซ์ไม่
สามารถไขหลักการของเขา (Manifesto of the Communist Party)
ได้เพราะมีผู้ไม่เห็นด้วยเป็นจำนวนมากเช่น พรูกองและลาซซาล (Lassalle)
เป็นคน พร้อมทั้งพรรคพวกของคนทั้งสองนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ในเดือนตุลาคมปีเดียวกัน
องค์การของคณะกรรมการนานาชาติก็ตั้งขึ้น และมาร์กซ์เป็นผู้อาวุโสสุนทรพจน์
เปิดองค์การ

วัตถุประสงค์ขององค์การ คือ จัดตั้งศูนย์กลางเพื่อการร่วมมือกันระ
หว่างขบวนการกรรมกรของประเทศต่าง ๆ ในที่สุดก็เป็นทีที่ประจักษ์ว่า องค์การ
นี้ไม่สามารถป้องกันการขัดแย้งระหว่างชาติใด ในการประชุมที่กรุงบรัสเซลปี
๑๘๖๘ ที่ประชุมโคขอรองให้สมาชิกยุติสงครามระหว่างกันเสีย แต่เมื่อสงคราม
ระหว่างฝรั่งเศส - ปรุสเซีย (France-Prussian War) เกิดขึ้นในปี
๑๘๗๐ องค์การก็ทำอะไรไม่ได้นอกจากจะพิมพ์แถลงการณ์ของมาร์กซ์ถึงกรรมกร

๕๘
คู มาตรา ๑ ของกฎทั่วไปของสมาคมกรรมกรนานาชาติ " (General
Rules of the International Working Men's Association) "This Association
is established to afford a central medium of communication and co-operation
between Working Men's Societies existing in different countries and
aiming at the same end, viz., the protection, advancement, and complete
emancipation of the working classes.



ทุกชาติและประท้วงสงครามเท่านั้นเอง

ในการประชุมครั้งที่สองที่กรุงเฮก ปี ๑๘๗๒ มาร์กซขัดแย้งกับบากุนิน ซึ่งเป็นนักอนาธิปไตย (Anarchist) อย่างรุนแรง แต่สมาชิกส่วนใหญ่สนับสนุน มาร์กซอยู่ บากุนินและพวกถูกขับออกจากสากลที่ ๑ และในการประชุมครั้งที่ ๓ ที่กรุงเจนีวาปี ๑๘๗๓ ที่ประชุมก็มีมติให้ยุบสากลที่ ๑ เสียในเดือนกรกฎาคม ๑๘๗๒ สากลที่ ๑ ดำเนินงานอยู่ได้เพียง ๑๒ ปีเท่านั้น เพราะหลักการของ มาร์กซหนักนัยยุ่งเหยิงและมีอุดมคติอันฟุ้งเพ้อเกินไป จนกรรมการผู้นั้นในคณะกรรมการกลางคลายความเลื่อมใส ในที่สุดก็มีผู้คัดค้านและตำหนิหลักการของมาร์กซ อย่างรุนแรงรวมทั้งบากุนินด้วย

สากลที่ ๒ (Second International) ๑๘๘๙ - ๑๙๑๔

แม้ว่าสากลที่ ๑ จะล้มเหลวชนชั้นกรรมาชีพไม่เคยละทิ้งความคิดแห่ง การร่วมมือกันในหมู่กรรมกรนานาชาติเลย ขอยืนยันคำกล่าวนี้คือ พวกกรรมกรได้ จัดให้มีการประชุมกันเสมอ เช่นปี ๑๘๗๗ มีการประชุมสังคมนิยมนานาชาติ (International Trade Union Conference) ที่เจนีวา และปี ๑๘๘๑ ที่ ปี ๑๘๘๓ และ ๑๘๘๖ มีการประชุมสหภาพการคานานาชาติ (International Trade Union Conference) ในปารีส และมีการประชุมสหภาพ การกาลลอนดอนในปี ๑๘๘๘ ซึ่งมีนักสังคมนิยมจากเบลเยียมและฝรั่งเศสมาร่วมด้วย เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๑๘๘๙ ซึ่งเป็นวันฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีแห่ง การปฏิวัติฝรั่งเศส นักสังคมนิยมนานาชาติได้มาร่วมประชุมในการแสดงศิลปะกรรม แห่งโลกที่กรุงปารีส และได้จัดตั้งสากลที่ ๒ ขึ้น ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้ เรียกธงไตรรงค์มาทำงานเพียงวันละไม่เกิน ๘ ชั่วโมง ขอให้กรรมกรได้รับ

๕๕
รายละเอียดดูใน Cole, G.D.H., Socialist Thoughts, the Second International, (London; the Macmillan Col., 1961), Part II, II.

สวัสดิภาพและการคุ้มครองตามกฎหมาย ให้มีการเกินขอบวงฉลองวันกรรมกรที่ ๑ พฤษภาคม ปี ๑๘๘๐ และให้หยุดงานในวันนี้ด้วย

สาเกตที่ ๒ นี้ไม่มีคณะกรรมการดำเนินงานที่แน่นอน จนกระทั่งในการประชุมที่กรุงปารีสในปี ๑๘๐๐ จึงได้มีมติให้จัดตั้งสำนักงานสังคมนิยมนานาชาติ

(International Socialist Bureau) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยสององค์การ

คือ คณะกรรมาธิการนานาชาติ และ inter-parliamentary commission

มีเลขาธิการของสำนักงานทำหน้าที่บริหารงานระหว่างปีคสมัยประชุมตามนโยบายที่สมัชชาได้วางไว้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของสำนักงานนี้มีได้เป็นไปโดย

เรียบรอยเพราะคณะกรรมการและสมาชิกเกิดความคิดเห็นแตกแยกออกเป็นสอง

พวก พวกหนึ่งใครจะดำเนินงานไปตามหลักการของมาร์กซ์โดยไม่ต้องแก้ไข อีก

พวกหนึ่งต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลง การโต้แย้งใดดำเนินไปอย่างรุนแรงถึงขีดสุด

ที่เห็นได้ชัดก็คือขอติของเลนินเป็นหลักของคอมมิวนิสต์ แยกของเกาส์^{๖๐} แยก

เป็นโซเชี่ยลลิสต์ พวกหัวรุนแรงเป็นแบบคอมมิวนิสต์ของเลนิน ส่วนพวกที่มีใช้

คอมมิวนิสต์เป็นพวกของเกาส์^{๖๐} การดำเนินงานของสาเกตที่ ๒ ประสบความล้มเหลว

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ เพราะคณะกรรมการสังคมนิยมนานาชาติไม่สามารถ

จะร่วมกันดำเนินนโยบายคัดค้านสงครามได้ ทั้งนี้เพราะต่างคนต่างเกิดรู้สึกรักชาติ

ของตน และยึดถือชาตินิยมเป็นหลัก คณะกรรมการสังคมนิยมแห่งประเทศฝรั่งเศส

เบดเยียม และอังกฤษต่างก็สนับสนุนรัฐบาลของตนในนโยบายป้องกันชาติให้พ้นจาก

^{๖๐} ก่อนมาร์กซ์จะถึงแก่กรรมประมาณ ๒ ปี เกาส์ก็เดินทางไปลอนดอน เพื่อพบกับมาร์กซ์ แต่ขณะนั้นมาร์กซ์เริ่มเจ็บออกแอกและอารมณ์ฉุนเฉียว เกาส์จึงไม่ค่อยได้พบมาร์กซ์บ่อยนัก เพียงแต่ได้พบปะสนทนากับเองเถลหลายครั้งเรื่อง เศรษฐกิจและหลักการของมาร์กซ์

การรุกราน ฝ่ายคณะกรรมการออสเตรียและเยอรมันก็ถูกเร้าความรู้สึกชาตินิยมก็
หันไปสนับสนุนรัฐบาลของตน ลืมเรื่องชั้นวรรณะและหลักปฏิบัติของตนไปชั่วระยะ
หนึ่ง

การที่สากลที่ ๒ ล้มเหลว เลนินกล่าวว่าเป็นเพราะ ^{๖๑} องค์การนี้
ยังไม่เป็นขบวนการปฏิวัติที่แท้จริง ลักษณะเป็นแค่เพียงการปฏิรูปซึ่งทำให้เกิดการ
วิพากษ์วิจารณ์ และถูกกล่าวหาว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของนักสังคมนิยม
ฝรั่งเศส ไม่ไต่ถามตามหลักการของมาร์กซ์ที่วางไว้ และสมาชิกไม่เห็นข้อแตก
ต่างระหว่างสงครามเพื่อปฏิวัติกับสงครามของพวกจักรวรรดินิยม

อย่างไรก็ตาม เลนินได้พยายามให้มีการจัดตั้งองค์การขึ้นใหม่แทน
สากลที่ ๒ โดยการศึกษาความผิดพลาดจากในอดีต เมื่อเขากลับมายังรัสเซียใน
เดือนเมษายน ๑๙๑๗ ในวิทยานิพนธ์เดือนเมษายน (April Thesis)
เขากล่าวว่า "พรรคของเราจะต้องไม่คอยแต่จะตองตั้งสากลที่ ๓ ขึ้นมาในทันที"
และ "ไม่มีประเทศใดในโลกที่จะอิสระเสรีเช่นรัสเซียในขณะนี้ เราจงใช้เสรี
ภาพ.....นี้ อย่างกล้าหาญ ขอสัจเพื่อก่อตั้งสากลที่ ๓ นี้เถอะ" ^{๖๒} เลนินยัง

^{๖๑} เลนินได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งเฉพาะ เรื่องความล้มเหลวของสากล
ที่สอง ดู Lenin, V., The Decline of the Second International, (Moscow,
Foreign Language Publishing House) 1950

^{๖๒}
Lenin, V., The Tasks of the Proletariat in our Revolution,
Selected Works, Vol. II, p. ๘๕ นำมาจากในหนังสือของ Nollau, Gunther,
International Communism and World Revolution, (N.Y; Praeger,
1961), p. 37

เชื่อมั่นว่า เขาจะต้องทำให้องค์การนานาชาติบรรลุผลสำเร็จแห่งการรวมยุโรป
เขาเป็นรัฐเดียวกันภายใต้การปกครองโดยชนชั้นกรรมาชีพให้ได้

สากลที่ ๓ หรือโคมินเทิร์น (Third International of Comintern)

๑๙๑๙ - ๑๙๔๓

ในปี ๑๙๑๗ เมื่อเลนินยึดอำนาจรัฐได้และเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล
ปฏิวัติในประเทศรัสเซีย ตั้งแต่นั้นมาพรรคคอมมิวนิสต์ก็ปกครองประเทศดำเนิน
การปกครองแบบระบอบคอมมิวนิสต์ทันที เมื่อฐานะของรัฐบาลมั่นคงก็แล้ว ในเดือน
มีนาคม ๑๙๑๙ เลนินเปิดการประชุมคอมมิวนิสต์นานาชาติขึ้นที่กรุงมอสโกเรียกว่า
สากลที่ ๓ หรือรู้จักกันทั่วโลกในนามโคมินเทิร์น ในการตั้งองค์การนี้ขึ้นแทนสากล
ที่ ๒ นั้น เลนินมีความมุ่งหมายที่จะก่อการปฏิวัติจลาจลในประเทศต่าง ๆ ควบความ
ร่วมมือของคอมมิวนิสต์นานาชาติต่อไป ต้องการให้พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียมีอำนาจ
ควบคุมองค์การคอมมิวนิสต์สากลและหวังที่จะตั้งสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งยุโรปขึ้น
ภายใน ๑ ปี ความสำเร็จในการจัดตั้งโคมินเทิร์นนี้ ถือว่าเป็นชัยชนะของเลนิน
เคลาส์ก็เป็นฝ่ายแพ และถึงแก่กรรมในปี ๑๙๓๘ ดังนั้น องค์การโคมินเทิร์นจึงถือ
ว่าเป็นองค์การคอมมิวนิสต์สากลที่แท้จริงองค์การแรก เพราะว่ามีแค่เฉพาะพวก
คอมมิวนิสต์เท่านั้น ซึ่งองค์การสากลที่ ๑ - ๒ เป็นการรวมประชุมของพวกสังคมนิยม
และคอมมิวนิสต์ร่วมกัน

พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่าง ๆ คือ พรรคคอมมิวนิสต์ในฟินแลนด์
สวีเดน เซอร์แลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ บุลกาเรีย อิตาลี เชโกสโลวาเกียและฝรั่งเศส
รวมทั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหรัฐอเมริกา^{๒๓} ก็เข้าร่วมด้วย ซึ่งผู้นำรัสเซียทั้งหลาย

^{๒๓} สมาชิกส่วนใหญ่ ๒๕ เปอรูเซ็นต์เป็นชาวรัสเซียในอเมริกา ๗๕
เปอรูเซ็นต์เป็นชาวยุโรปตะวันออก หัวหน้าสำคัญขณะนั้น คือ Louis C. Fraina
และ Charles E. Ruthenburg.

ถือว่าเป็นชัยชนะที่สำคัญยิ่ง

ในการประชุมโคมิเนเทอร์นครั้งแรกในมอสโคว์เมื่อเดือนมีนาคม ๑๙๑๙ นั้น ที่ประชุมลงมติรับหลักการที่จะ "ดำเนินการต่อสู้กับจักรวรรดิต่าง ๆ ของรัฐที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์หรือรัฐนายทุนอย่างเต็มที่ และให้บรรดาคอมมิวนิสต์นานาชาติร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียง เพื่อแผ้วถางเขตแห่งการปฏิวัติของชนกรรมาชีพให้กว้างขวางออกไปให้มากที่สุด" ในการประชุมครั้ง ๒ ในเดือนกรกฎาคม ๑๙๒๐ ที่ประชุมกำหนดหลักการ ๒๑ ข้อที่สำคัญคือ ต้องทำการต่อสู้ทุกวิถีทางกับปฏิปักษ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์ รวมทั้งพวกสังคมนิยม ผู้ไม่ต้องการสงคราม ขยายองค์การพลพรรคไปทั่วโลก ดำเนินการแทรกซึมเข้าไปในกองทหารของต่างประเทศ พยายามเกลี้ยกล่อมเอาชาวต่างชาติมาเป็นสมัครพรรคพวก ทำลายสหพันธกรรม การนานาชาติของประเทศเสรี เป็นต้น^{๖๔}

อย่างไรก็ตาม ความล้มเหลวของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่าง ๆ ในยุโรปต่อการขจัดอำนาจทางการเมือง ทำให้ผู้นำขององค์การตระหนักดีว่า โลกยังไม่พร้อมในการที่จะปฏิวัติโดยฉบับปล้นเสียแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่าง ๆ ยังไม่พร้อมที่จะปฏิวัติได้ แม้แต่กิจการภายในของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียเองก็มีเรื่องยุ่งเหยิงเพราะนำเอาหลักการของลัทธิมาร์กซ์มาใช้กระทบกันเกินไปโดยไม่พิจารณาให้รอบคอบ ซึ่งเป็นผลให้เศรษฐกิจของรัสเซียเสื่อมโทรมลง เลนินจึงต้องแก้ไขร่างนโยบายเศรษฐกิจฉบับใหม่ (New Economic Policy) โดยเห็นว่าขณะนั้นจะหันหลังให้ประเทศนายทุนเลยไม่ได้ ต้องร่วมมือกับประเทศนายทุนเพื่อเสริมกำลังของโซเวียตให้แข็งแกร่งก่อนซึ่ง เลนินกล่าวกันว่า "เป็นวิธีการต่อสู้ในรูปแบบใหม่" อันทำให้บรรดาคอมมิวนิสต์นานาชาติไม่พอใจเป็นส่วนมาก

^{๖๔}

ดูรายละเอียดใน Nollau, Gunther, "the 21 Conditions"

(Appendix V.), pp. 339 - 344

ในขณะที่คอมมิวนิสต์เซียกำลังยุ่งยากกับกิจการภายในของตนนั้น เลนินก็ถึงแก่กรรมลง สตาลินขึ้นมาครองอำนาจแทนและกำจัดผู้มีความเห็นไม่ลงรอยกับตนเสียเกือบทั้งหมด การกวาดล้างใหญ่คือในปี ๑๙๓๐ สตาลินมีความเห็นว่า พรรคคอมมิวนิสต์ของแต่ละประเทศควรจะจัดการดำเนินกิจการเองตามความเหมาะสมของพรรคในประเทศนั้น ๆ จะปฏิบัติการใด ๆ เหมือนกันหมดทุกอย่างหาได้ไม่ ในฐานะที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งรัสเซียทำการปฏิวัติสำเร็จ สามารถตั้งรากฐานในประเทศรัสเซียได้ก่อนเช่นนี้ พรรคคอมมิวนิสต์เซียควรเป็นหัวหน้าและผู้นำของ โคมินเทอรัน สตาลินและบูคารินได้ช่วยกันร่างธรรมนูญของ โคมินเทอรัน และเสนอต่อที่ประชุมครั้งที่ ๖ ขององค์การซึ่งมีขึ้นที่มอสโคว์ระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๑๙๒๘ ที่ประชุมลงมติรับรองธรรมนูญ^{๖๕} อย่างไรก็ตาม มีการแตกแยกในความคิดระหว่างสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เซียและสมาชิกโคมินเทอรันมากขึ้นทุกขณะ

ครั้นต่อมา โคมินเทอรันภายใต้การนำของสตาลินเห็นว่า เยอรมันของฮิตเลอร์เป็นภัยต่อโคมินเทอรันและรัสเซียมากเพียงไร จึงเปลี่ยนนโยบายหันไปร่วมมือกับประเทศที่เป็นปฏิปักษ์กับนาซี โดยเกรงว่าจะถูกเยอรมันรุกราน แต่ต่อมาในเดือนสิงหาคม ๑๙๓๘ ก็กลับไปทำสัญญาไม่รุกรานซึ่งกันและกันกับเยอรมัน

ในปี ๑๙๔๑ เมื่อกองทัพฮิตเลอร์บุกรัสเซีย โคมินเทอรันต้องล้มเลิกกิจการต่าง ๆ ของตนในการสนับสนุนให้มีการต่อสู้ระหว่างชนชั้น รวมทั้งนโยบายเดิม หันไปร่วมมือกับสัมพันธมิตรรวมรบต่อเยอรมัน ปี ๑๙๔๓ โคมินเทอรันถูกยุบตามประกาศของสตาลิน เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๑๙๔๓ และประกาศคอสาธารณะ

^{๖๕} 'คูร่างของธรรมนูญฉบับนี้ได้ในหนังสือของ Nollau, Gunther, "the Statute of the Third International", (Appendix IV), pp. 334 - 337

ชนในวันที่ ๒๒ เดือนเดียวกัน^{๖๖} อย่างไรก็ตาม องค์การนี้ได้มีการจัดตั้งอย่าง
มั่นคงแม้จะล้มเลิกไปแต่บรรดาหัวหน้าคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ ที่ได้รับการอบรมจาก
มอสโคว์^{๖๗} ยังมีความคิดที่จะสนับสนุน ร่วมมือกันต่อไปในการปฏิวัติโลก แม้จะ
เดินทางกลับประเทศตน แต่ยังคงรักและเชื่อมั่นในสตาลินไม่เสื่อมคลาย

สำนักงานแถลงข่าวคอมมิวนิสต์หรือโคมินฟอรัม (Communist

Information Bureau or Cominform.) 1947-1956 ๑๙๔๗ - ๑๙๕๖

เมื่อโคมินเทอร์นล้มเลิกไปแล้วจึงไม่มีองค์กรกลางในการติดต่อเพื่อ
รับคำสั่งจากเคลมลินไปยังพรรคคอมมิวนิสต์ประเทศต่าง ๆ และเพื่อความเข้าใจ
ดีระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย ซึ่งต่อมาเกิดความขัดแย้งกันระหว่างโปแลนด์
กับเชโกสโลวาเกีย โดยโปแลนด์เรียกครองดินแดน Teschen กั้นจากรัฐบาล
เชโกฯ ซึ่งก็ได้รับการยืนยันจากรัฐบาลเชโกฯว่าดินแดนแห่งนี้ควรจะเป็นของตน

^{๖๖} ในคำประกาศนั้นอ้างว่า คณะกรรมาธิการบริหารของโคมินเทอร์น
เป็นผู้ดำเนินการทั้งสิ้น ซึ่งถ้าเป็นความจริงเช่นนั้นก็หมายความว่าโคมินเทอร์นถูก
องค์การบริหารยู่ทั้ง ๆ ที่องค์การบริหารนี้ไม่มีอำนาจที่จะทำเช่นนั้นได้ตามมาตรา
๔ และ ๕ ของธรรมนูญ

^{๖๗} เช่น Dimitrov ผู้เคยเป็นประธานโคมินเทอร์น ๔ ปี กลับมาเป็น
นายกรัฐมนตรีบูคาเรสต์ Togliatti กลับไปเป็นหัวหน้าพรรคคอมมิวนิสต์ใน
อิตาลี Gostwald เป็นนายกรัฐมนตรีเชโกสโลวาเกีย Maurice Thorez เป็น
เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศส Pieck กลับไปเบอร์ลิน Rakosi ไป
บูคาเรสต์ Li Lisan ไปแมนจูเรียและ Anna Pauker ไปรูเมเนีย
เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ในเดือนกันยายน ๑๙๔๗ พรรคคอมมิวนิสต์ ๕ ประเทศจึงได้นัดประชุมกันที่โปแลนด์เพื่อพิจารณาถึงความร่วมมือระหว่างประเทศอันกำลังเสื่อมลงจากความรู้สึกชาตินิยม ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมลงมติประนามการแตกแยกระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย และสนับสนุนให้ตั้งองค์การแถลงข่าวคอมมิวนิสต์ ซึ่งเรียกว่า สำนักงานแถลงข่าวคอมมิวนิสต์ หรือโคมินฟอร์มขึ้น โดยมีนโยบายที่ประกาศออกมาโดยเปิดเผย คือ "เพื่อขจัดความแตกแยกระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วไปซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการยุบโคมินฟอร์ม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของชนชั้นกรรมาชีพนานาชาติ ผนึกกำลังชนชั้นใช้แรงงานทั้งหมดเพื่อต่อสู้สำหรับสันติภาพครั้งสุดท้าย ประชาธิปไตยและสังคมนิยม"^{๖๔} นโยบายที่ทราบโดยทั่วไปในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ คือ "เพื่อสันติภาพถาวร เพื่อประชาธิปไตยของปวงชน" (For a Lasting Peace, For a People's Democracy) แต่เหตุผลที่แท้จริงแล้ว นอกจากข้อเวียงตองการจะคุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั้ง ๘ ประเทศคือ ยูโกสลาเวีย บัลแกเรีย ภูเมเนีย ฮังการี โปแลนด์ ฝรั่งเศส เชโกสโลวาเกีย และอิตาลีแล้ว ยังต้องการทำการต่อต้านแผนการมาร์แชล (Marshall Plan) ของสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

ในการประชุมครั้งที่ ๓ ของโคมินฟอร์มเมื่อเดือนมิถุนายน ๑๙๔๘ ประเทศยูโกสลาเวียประกาศถอนตัวออกจากองค์การ เนื่องจากการขัดแย้งกันอย่างรุนแรง ทำให้ความมั่นคงขององค์การคลายลง อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์เสียวิฤต คณะกรรมาธิการของพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียตภายใต้การนำของครุสชอฟ พยายามปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างโซเวียตและยูโกสลาเวียกลับไปสู่ระดับเดิมก่อนการขัดแย้งปี ๑๙๑๘ ครุสชอฟไม่พยายามเอ่ยถึงองค์การโคมินฟอร์มอีกเลย เช่นเมื่อ

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๑๙๕๕^{๖๙} และแม้หลังจากนั้น ในการประชุมพรรคครั้งที่ ๒๐
เมื่อ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๖ ก็ตาม โคมินฟอร์มหยุดดำเนินกิจกรรมของตนแทบทุก
ด้าน นอกจากออกหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ Cominform Weekly เท่านั้น แม้จะ
ถูกประกาศข่มขู่อย่างเป็นทางการ แต่ก็ได้มีการประกาศออกมาเป็นครั้งแรกในหนังสือ
พิมพ์ Cominform Weekly ฉบับวันที่ ๑๔ เมษายน ๑๙๕๖ หัวข้อ "คำ
ประกาศเกี่ยวกับการหยุดดำเนินงานของสำนักงานแถลงข่าวคอมมิวนิสต์และพรรค
กรรมกร" โดยมีใจความสำคัญว่า "บัดนี้ คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์
ประเทศต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับโคมินฟอร์มเห็นพ้องกันว่าองค์การนี้ได้ทำหน้าที่ของตน
สำเร็จเรียบร้อยลงควยดี ควยเหตุนี้ จึงมีการตกลงในหลักการทั่วไปว่าควรหยุด
ดำเนินงานของโคมินฟอร์มเป็นการชั่วคราว รวมทั้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์โคมินฟอร์ม
รายสัปดาห์ควย"^{๗๐}

^{๖๙} ที่สนามบินในกรุงเบดเกรด ครุสชอฟกล่าวปราศรัย โดยยอมรับว่า
การขัดแย้งระหว่างโซเวียตกับยูโกสลาเวียนั้นกระทำไปโดยพวก Beria, Abakamov
ซึ่งอยู่ในอำนาจของสตาลินเท่านั้น การกล่าวหาต่อยูโกสลาเวียไม่มีมูลความจริง
แต่อย่างใด

๗๐

Nollau, Gunther, p. 254

ลักษณะทางความคิด^{๗๑}

ความคิดของเสรีนิยมและของคอมมิวนิสต์แตกต่างกัน คือของเสรีนิยมเป็นการรักษาดลประโยชน์ของชนชั้นนายทุน ขณะที่ความคิดของคอมมิวนิสต์รักษาดลประโยชน์ของชนชั้นกรรมาชีพ ในความคิดของคอมมิวนิสต์ เห็นว่าโลกเราสมัยนี้แบ่งออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ ที่เป็นปรบักกัน เป็นสองชนชั้นที่เผชิญหน้ากัน นั่นคือชนชั้นนายทุนและชนชั้นกรรมาชีพ

นายทุนหมายถึง นายทุนสมัยใหม่ เจ้าของปัจจัยการผลิตของสังคม และผู้จ้างแรงงาน

ชนชั้นกรรมาชีพหมายถึงชนชั้นของกรรมกรผู้ใช้แรงงานสมัยใหม่ซึ่งไม่มีปัจจัยการผลิตเป็นของตน จำเป็นต้องขายแรงงานของตนเพื่อการยังชีพ ทั้งสองกลุ่มนี้เป็นปรบักกันอย่างแท้จริง ชนชั้นกรรมาชีพต้องการโค่นนายทุน ขณะที่นายทุนพยายามรักษาสถานะของตนไว้ แต่ในที่สุดก็จะต้องสูญสิ้นไปตามสภาพของการอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ซึ่งมารักษาท่านายไวเช่นนี้

ดังนั้น ความคิดจึงเป็นเงื่อนไขชี้ขาดว่า พรรคการเมืองหรือบุคคลใดเป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่ ก็ดูว่าพรรคการเมืองหรือบุคคลนั้นมีความคิด รักษาผลประโยชน์ของใคร ชนชั้นกรรมาชีพหรือชนชั้นนายทุน ถ้าเขารักษาผลประโยชน์ของชนชั้นกรรมาชีพ เขาก็เป็นคอมมิวนิสต์ แต่ถารักษาผลประโยชน์ของนายทุน ก็เป็นชาวเสรีนิยม ดังนั้น ลักษณะทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือกรรมอื่นใด ไม่สามารถชี้ขาดได้ว่าบุคคลหรือพรรคนั้นเป็นคอมมิวนิสต์หรือไม่ ก็ให้หันมาดูความคิดแทน

^{๗๑} ดู ลักษณะทางการเมือง (๑) ทฤษฎี ซึ่งได้อธิบายไว้ก่อนแรกของบทที่ ๒ อย่างละเอียดแล้ว ซึ่งสนับสนุนลักษณะทางความคิดที่ว่า รักษาผลประโยชน์ของชนชั้นกรรมาชีพ